

Thuis in Den Haag

Verkiezingsprogramma 2022-2026

VOORWOORD

De inwoners van Den Haag vormen in al hun verscheidenheid een samenleving met elkaar. Ik vind het fijn om in deze stad te wonen en hier onderdeel van te zijn. Ik voel mij hier thuis. In alle uithoeken van de stad zien we de kracht van veelzijdigheid. De internationale allure van de ambassadewijk, maar ook de veelkleurigheid van de Haagse markt, de Tong Tong Fair, het Chinese nieuwjaar of het Holi-feest. Die veelkleurigheid koesteren we. Voor zoveel mensen is die stad achter de duinen hun thuis. Maar die veelzijdigheid mag niet verhullen dat er ook zorgen zijn en grote onderlinge verschillen.

Toch vormen we samen Den Haag. Het zijn de inwoners die de stad vorm geven, geholpen en ondersteund door de overheid. De overheid is er voor de inwoners: het stadhuis is er voor de stad. En niet andersom. Te vaak lukt het ons niet om die brug te slaan, omdat we naar elkaar wijzen. Ik geloof in meer samenwerking tussen gemeente en inwoners. Meer inspraak en betere communicatie is essentieel. Persoonlijk contact, transparantie en eenvoud zijn hierbij kernbegrippen.

We willen allemaal trots zijn op onze stad en zuinig zijn op onze buurt. We moeten zorgen voor voldoende woningen voor starters, studenten, gezinnen én ouderen. Nog bijna dagelijks hoor ik verhalen van mensen die hier moeilijk een geschikt en betaalbaar huis kunnen vinden. Het bouwen van woningen gaat niet enkel om het stapelen van stenen. Het gaat om de plek waar het leven vorm krijgt, waar je opgroeit, waar je je ontwikkelt, waar je zelf een gezin start of de plek waar je van je oude dag geniet: Een plek waar je je thuis voelt.

En dat voel ik me sinds 2002, toen ik in Den Haag kwam wonen. Maar sinds die tijd is de stad ook met 100.000 mensen gegroeid. Die groei zorgt voor meer drukte, minder saamhorigheid en kortere lontjes. De leefbaarheid is sommige wijken staat ernstig onder druk. Mensen zijn de identiteit van hun eigen wijk zijn kwijtgeraakt.

Hoe houden en maken we in onze groeiende stad ook plek voor groen, parken en pleinen waar mensen elkaar ontmoeten en waar kinderen kunnen buitenspelen. Hoe zorgen we dat er voor ons allemaal voldoende voorzieningen blijven? Zorg, onderwijs, cultuur, winkels, sport. De groei zal de druk op de stad en onze inwoners verder doen toenemen. Met alle gevolgen van dien. Hoe houden we onze stad schoon, maar vooral ook; hoe maken we onze stad duurzaam? Ook hier geldt dat de overheid niet almachtig is en dat ook niet moet willen zijn. Klimaatbeleid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van politiek, bedrijfsleven én samenleving.

Een samenleving waar fatsoen het wint van brutaliteit en geweld en een samenleving waarin onze dochters en onze ouderen veilig over straat kunnen. Dat maakt dat we ons er thuis kunnen voelen. Veel meer dan we nu al doen moeten we daarom onze collectieve normen bewaken en elkaar durven aanspreken wanneer grenzen niet worden gerespecteerd.

Het CDA werkt aan een stad waar inwoners zich thuis voelen. Waar saamhorigheid is, het verenigingsleven bloeit en ieder kind een kansrijke toekomst heeft. Samen gaan we aan de slag om Den Haag voor iedere Hagenaar en Hagenees een thuis te laten zijn. Samen zijn we tot grootse dingen in staat.

Hilbert Bredemeijer
Lijsttrekker

**ONZE VOORSTELLEN VOOR EEN STAD WAAR
IEDEREEN ZICH THUIS VOELT.**

	Voorwoord	2
I	Een betrokken stad	5
II	Een zorgzame stad	8
III	Een veilige stad	15
IV	Een leefbare stad	22
V	Een duurzame stad	30
VI	Een bereikbare stad	34
VII	Een kansrijke stad	39
VIII	Een ondernemende stad	45
IX	Een sportieve stad	49
X	Een culturele stad	52
XI	Een financieel gezonde stad	55
	Programma per stadsdeel	57

Hoofdstuk 1: Een betrokken stad

De overheid is er voor de burger en niet andersom. Het gemeentebestuur moet allereerst betrouwbaar zijn. Dingen die beloofd worden, moeten uitgevoerd worden. Als dat niet op orde is, blijft veel beleid hangen in goede voornemens en blijven inwoners terecht klagen over de dienstverlening. Het CDA wil dat de stad vanuit het laagste niveau wordt opgebouwd met oog voor de menselijke waardigheid. Vertrouwen in mensen is fundamenteel in de verhouding tussen inwoner en overheid. Persoonlijk contact, transparantie en eenvoud zijn hierbij kernbegrippen. Het vertrouwen in de gemeente valt of staat met de kwaliteit van het contact met bewoners. We hebben meer regels en meer controle gekregen, maar geen beter resultaat. Regels zijn een middel, maar moeten geen doel op zich vormen. Een rechtvaardige en toegankelijke overheid zonder frustrerende bureaucratie is daarom ons uitgangspunt.

De inwoners van Den Haag vormen in al hun verscheidenheid een samenleving met elkaar, en dat als zodanig maakt dat ze een gemeenschap vormen. We hebben elkaar nodig en we zijn verantwoordelijk voor elkaar. Welzijnsorganisaties en levensbeschouwelijke organisaties vertegenwoordigen belangrijk sociaal kapitaal. Ondersteuning en tegemoetkoming van deze organisaties is goed voor de samenleving als geheel.

1. Het CDA wil de **gesloten stadsdeelloketten weer openen**. Er komt daarbij een **loket voor burgers** die zichzelf niet kunnen redden in het contact met de gemeente en uitvoeringsorganisaties. Er wordt net zo lang gezocht tot er een oplossing is gevonden die recht doet aan de situatie.
2. Het CDA wil de toegang tot het gemeentelijk **meldpunt 14070 verbeteren**. Dat betekent een einde aan de lange wachttijden. De onlangs geïntroduceerde app maakt meldingen in de openbare ruimte makkelijker en wordt verder doorontwikkeld. Ook de terugkoppeling van een melding dient te worden verbeterd.
3. Een dienstbare overheid communiceert in **begrijpelijke taal**. Bij communicatie vanuit de gemeente moet je persoonlijk contact

kunnen opnemen via een medewerker en een telefoonnummer.

4. De gemeente moet zich **houden aan de termijnen** die zij zelf stelt aan het beantwoorden en afhandelen van klachten en meldingen van inwoners.
5. Het CDA wil dat de gemeente werk maakt van het **bespreekbaar maken van integriteitsvraagstukken**. Het is voor zowel bestuurders als ambtenaren belangrijk om met elkaar het gesprek over integriteit aan te gaan en waar nodig kritisch te zijn op je eigen handelen en dat van collega's.
6. De inzet van de Commissie voor Loosduinen is meer dan een waardevolle spiegel voor het bestuur. Het CDA wil dat deze commissie haar oorspronkelijke **autonomie terugkrijgt**. Wat het CDA betreft past het nader uitwerken van deze vorm van medebestuur ook bij Scheveningen en de andere stadsdelen. Het CDA wil dat in overleg met bewoners wordt uitgewerkt in hoeverre deze vorm van medebestuur verder in Den Haag kan worden ingezet in andere stadsdelen.
7. Het CDA wil meer bekendheid geven aan het **maatschappelijk initiatiefrecht** of uitdaagrecht voor burgers. Hiermee kunnen bewoners met elkaar een taak, en het bijbehorend budget, van de gemeente overnemen wanneer ze een beter plan hebben. Een mooi voorbeeld is Biesvaren in Leidschenveen-Ypenburg waar bewoners zelf een deel van de buurt hebben ingericht.
8. Het CDA wil dat de procedure voor **burgerinitiatieven eenvoudiger** wordt gemaakt. De huidige regels ontmoedigen bewoners hierin omdat het nu helaas nog zo ingewikkeld is.
9. **Burgerinitiatieven** zoals de Participatiekeuken bieden oude en nieuwe inwoners van alle achtergronden een uitnodigende plek om elkaar te ontmoeten. Bijvoorbeeld voor een gezamenlijke maaltijd of een participatie-tuinprogramma, waardoor de zeer belangrijke binding in de buurt en tussen buurten bevorderd wordt.

10. Het CDA ondersteunt **culturele en maatschappelijke activiteiten** in Den Haag gericht op binding en ontmoeting tussen mensen en culturen onderling. Wij zijn er van overtuigd dat dit de afstand tussen culturen verkleint en zorgt voor meer saamhorigheid.
11. In de afgelopen periode zijn de eerste stappen gezet om een **Islamitische begraafplaats** in de regio van Den Haag te realiseren. Wij willen dat de gemeente de huidige zoektocht voorzet en de initiatiefnemers hier, waar mogelijk, in ondersteunt.
12. Het CDA ziet een bijzondere verantwoordelijkheid voor onder andere religieuze instellingen, vrijwilligersorganisaties, sportverenigingen in het onderwijzen van samenlevingsnormen. Voor extremistische opvattingen die tegen onze algemeen geaccepteerde normen en waarden ingaan is in Den Haag geen ruimte. Het CDA ziet ook voor migrantenorganisaties een rol weggelegd om invulling te geven aan **burgerschap en de Nederlandse waarden en normen**.
13. Het CDA wil dat wijkgebonden organisaties betrokken worden bij **de-radicaliseringsprogramma's**. Goede voorbeelden zijn Avrasya en Oumnia Works, waarbij moeders in de Schilderswijk geholpen worden bij het herkennen van radicalisering en handvatten krijgen voor hulp.

Vertrouwen in mensen
is fundamenteel in de
verhouding tussen
inwoner en overheid.

Hoofdstuk 2: Een zorgzame stad

De zorg is geen markt, maar mensenwerk. De stad Den Haag staat de komende jaren voor verschillende grote uitdagingen op het gebied van gezondheid. Het CDA staat voor betere preventie en meer focus op een gezonde leefstijl. De groeiende groep ouderen verdient goede zorg en ondersteuning. Ook neemt al jaren de druk op de mentale gezondheid van jongeren en jongvolwassenen toe.

Aandacht voor mensen met een beperking reikt veel verder dan het thema zorg. Het is een thema op alle levensgebieden. In lijn met het VN-Verdrag voor mensen met een handicap kijken we niet naar wat niet kan, maar zoeken we altijd naar hoe het wel kan. Kinderen met een beperking die naar een gewone school kunnen, moeten deze mogelijkheid krijgen. Daarnaast willen we deze kinderen meer mogelijkheden bieden voor sport en beweging.

2.1 Menselijke maat centraal

Iedereen heeft recht op toegankelijke en goede zorg waarin de menselijke waardigheid centraal staat. De zorg draait niet om regels, financiën, of snelheid, maar om mensen. Maatschappelijke organisaties horen partners van de gemeente te zijn, geen klant. Het CDA staat voor zorgfinanciering waarin de mens centraal staat, zoals het persoonsgebonden budget of een vouchersysteem waarmee zorg kan worden ingekocht. Wie grotendeels afhankelijk is van zorg moet de mogelijkheid hebben dat zelf vorm te kunnen geven.

1. Het CDA wil dat de gemeente meer gebruik maakt van **ervaringsdeskundigen** bij het maken van toekomstig beleid en advies over bestaand beleid.
2. Voorzieningen moeten voor iedereen **toegankelijk** blijven, ook voor lagere- en middeninkomens. Dit geldt in het bijzonder voor mensen die nu tussen wal en schip vallen. Wij heffen een eigen bijdrage voor hoge inkomens om de stapeling van zorgkosten te voorkomen. Het CDA bezuinigt niet op de **thuiszorg en dagbesteding**. Mensen moeten

3. ondersteund worden om zo lang mogelijk in de eigen omgeving te kunnen blijven wonen.
4. **Beschikbaarheid en bereikbaarheid van zorg** voor iedereen die dat nodig heeft is essentieel. De locatie van het Bronovo ziekenhuis moet ook in de toekomst een plek zijn waar zorg verleend wordt.
5. De gemeente voorkomt onnodige belemmeringen en ondersteunt de verdere uitbouw van de **Buurthuizen van de Toekomst**. Deze vervullen, samen met scholen, een belangrijke verbindende rol tussen generaties, opleidingsniveaus en verschillende culturen in de buurt.
6. Het stadsbestuur gaat samenwerken met maatschappelijke dienstverleners om in contact te komen met mensen die zorg en begeleiding nodig hebben. Dit kan onder andere via religieuze organisaties die via huisbezoeken in contact komen met (eenzame) ouderen.
7. Het CDA wil **levensbeschouwelijke instellingen** uitnodigen om een rol te spelen op het gebied van de WMO, sociaal beleid, integratie en wijkbeleid. De rol van deze instellingen is essentieel voor gemeenschappen en zien vaak van dichtbij hoe het beleid werkt of tekortschiet.
8. Mensen moeten niet gehinderd worden door de uiteenlopende zorgsystemen. Daarom is **integraal werken** tussen verschillende organisaties op het gebied van zorg en welzijn belangrijk.
9. Het CDA wil **doorbraakteams** om in kwetsbare situaties een doorbraak te kunnen forceren, bijvoorbeeld in de jeugdzorg en bij lastige WMO-kwesties.
10. Het CDA wil de **wildgroei aan thuiszorgorganisaties beperken** door hogere eisen te stellen aan nieuwe aanbieders. Daarnaast streven we naar sterkere samenwerking van hulpverleners in de eerstelijnszorg.
11. Er wordt meer gebruik gemaakt van Burenhulpcentrales en het Platform

Zorgvrijwilligers om mensen te ondersteunen, ook bij kleine dagelijkse dingen.

12. Het CDA wil het verkrijgen van **meerjarensubsidies** in meer gevallen mogelijk maken voor maatschappelijke organisaties. Subsidies met een looptijd van drie jaar moeten mogelijk zijn voor organisaties die al jaren goed werk leveren. Hierdoor kunnen zij op langere termijn plannen en meer focussen op zorgverlening.
13. Wij zetten in op het **schrappen van regels** en het **vereenvoudigen van aanvragen**. Er moet een **laagdrempelige hulppost** komen die mensen helpt met hun aanvragen en de daarbij in te vullen formulieren.
14. De geestelijke gezondheidszorg (ggz) staat onder druk en dat leidt tot schrijnende situaties. Het **aantal crisisplaatsen** moet snel op kunnen schalen, waarvoor meer capaciteit nodig is. Het CDA hecht veel waarde aan de **wijk GGZ-medewerker** die zicht houdt op psychisch kwetsbaren. Hiermee kunnen problemen klein gehouden worden.
15. Het CDA wil **de toename van fastfood stoppen**. Ongezond eten vergroot de kans op leefstijl-gerelateerde problemen. De gemeente heeft weinig instrumenten om gezonde keuzes te stimuleren. We pleiten daarom bij het Rijk voor regelgeving om de toename van ongezond eten te kunnen stoppen.

2.2 Mantelzorg

Mantelzorg is geen keuze, het overkomt je. Iemand van wie je houdt is ziek en daar zorg je voor. Mantelzorgers hebben vaak een zware taak en zijn van onschatbare waarde.

1. Het CDA wil het aanbod voor **respijtzorg** behouden en verstevigen. Ook de aanvraag hiervan moet eenvoudiger. Het CDA heeft al veel op dit terrein bereikt.
2. Mantelzorgers moeten **professionele ondersteuning** kunnen krijgen met

advies en tijdelijke inzet van thuiszorg. Mantelzorgers krijgen een vrijwillige **begeleider** die hen helpt bij het uitoefenen van deze taak.

3. Initiatieven om overbelaste **mantelzorgers te ontlasten** worden voortgezet. Hierbij is specifiek aandacht voor scholieren en studenten die mantelzorg bieden. Er komen meer **wijkcoördinatiepunten** met een kring van vrijwilligers en professionele krachten die hen steun biedt.
4. Het CDA wil dat **mantelzorgers gratis** kunnen **parkeren** bij het huis van degene die zij verzorgen.

2.3 Ouderen

Het CDA wil meer aandacht en waardering voor alles wat onze ouderen hebben gedaan en nog doen voor de jongere generaties. Veel ouderen leveren een grote bijdrage aan de samenleving, met kennis en ervaring, als mantelzorger of vrijwilliger. Ouderen zijn van grote waarde. Op hogere leeftijd worden ouderen echter ook kwetsbaarder voor eenzaamheid. De

Coronapandemie heeft dit versterkt. Zorg en aandacht voor ouderen is een verantwoordelijkheid van ons allemaal, van familie, burens, kennissen en verenigingen. Om eenzaamheid tegen te gaan zet het CDA in op het versterken van bestaande maatschappelijke en sociale verbanden.

1. Een deel van het WMO-budget moet ingezet worden om vereenzaming tegen te gaan. **Wensen van ouderen zelf** zijn hierbij leidend.
2. Het CDA bepleit dat groepen in de samenleving ook echt samen leven in een **gezamenlijke woonvorm**. Het CDA wil ook initiatieven van jonge ouderen, die kiezen samen de toekomst in te gaan ondersteunen bij de vaak ingewikkelde procedures.
3. Ouderen moeten kunnen vertrouwen op **goede zorg thuis**, voor hen zelf en voor de mensen die voor hen zorgen.
4. Ouderen die niet meer thuis kunnen wonen kunnen blijven rekenen op **goede zorg in een verpleeghuis**. Bij voorkeur kleinschalig, vraaggericht, met meer vertrouwen en minder regels voor de zorgprofessional.
5. Het CDA wil dat Den Haag een **dementievriendelijke stad** wordt. De gemeente moet zich inzetten om mensen met dementie zo lang mogelijk mee te laten doen in de samenleving.
6. Ouderen zijn extra kwetsbaar voor **oplichting en kleine criminaliteit**. Daarom is er extra aandacht voor meldingen en aangiftes van ouderen.

2.4 Armoede

Het CDA wil dat de gemeente meer ruimte krijgt voor maatwerk om mensen in armoede beter te helpen. Daarbij is in het bijzonder aandacht voor kinderen in armoede. Bestaanszekerheid van mensen moet voorop staan. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij zelfredzame mensen zelf en bij hun omgeving. Dit is niet altijd genoeg. Dan moet de overheid een schild zijn: Een vangnet voor kwetsbare mensen en zelfredzaamheid bevorderen. Vaak is er lef voor nodig om daarbij ook te investeren in het voorkomen en verhelpen van

schulden. De menselijke waardigheid staat hierbij voorop.

1. Armoede is niet altijd gekoppeld aan een uitkering. Er zijn ook **arme werkenden**. Het CDA wil mensen ondersteunen die wel een baan hebben, maar te weinig verdienen om normaal van te leven of door schulden in armoede leven.
2. Voor sommige huishoudens is de energierekening een te hoge kostenpost, bijvoorbeeld voor gezinnen in een huurwoning die slecht geïsoleerd is. Door de deze woningen als eerste te isoleren gaan we **energiearmoede** tegen.
3. Het CDA wil dat de gemeente de mogelijkheden verkent om in Den Haag de **voedselpinpas** te introduceren. Het betreft een pinpas met een bedrag per week waarmee alleen voedsel betaald kan worden. Zo kunnen gezinnen zelf bepalen wat ze eten zonder afhankelijk te zijn wat er in het krat van de voedselbank zit.
4. Het stadsbestuur faciliteert **budgetcoaches en buddies** zodat inwoners van Den Haag elkaar helpen bij het vinden van werk en participatiemogelijkheden, en leren omgaan met een beperkt huishoudbudget.
5. Het CDA wil mensen helpen die moeite hebben hun administratie bij te houden door projecten met vrijwilligers. Projecten als **'schuldhulpmaatjes'** dragen daaraan bij.
6. Vragen om hulp is vaak moeilijk. Bovendien; niet iedereen weet hulp te vinden en is bekend met de mogelijkheden die er zijn. Het CDA wil dat de gemeente zich meer inspant om deze **doelgroep** te **benaderen**, hiertoe wordt met wijkverenigingen en andere lokale maatschappelijke organisaties samengewerkt.
7. Het CDA wil voor mensen die in armoede leven de mogelijkheid bieden **gratis met het OV** te kunnen reizen. Activiteiten zoals scholing zijn dan bereikbaar en het kan mensen behoeden voor sociaal isolement.

8. **Vroeg signaleren van problematische schulden** is belangrijk in de preventie en bestrijding van armoede. We zetten daarom in op meer **preventie en voorlichting**.
9. De gemeente moet hard optreden tegen **onbetrouwbare bewindvoerders**. Er komt een keurmerk voor bewindvoerders die zichzelf bewezen hebben als goede hulpverleners.
10. Het CDA vraagt aandacht voor een toepassing van de dwangsom anders dan het straffen van bewoners. Een dwangsom is geen straf maar een middel om iets te bewerkstelligen.
11. Vanaf november tot april moet **permanente winteropvang** gerealiseerd worden voor daklozen. Hier moet ook medische zorg aanwezig zijn en hulp om hun situatie te verbeteren.

Hoofdstuk 3: Een veilige stad

Een veilige stad vraagt om een overheid die zo nodig stevig optreedt. Daarnaast moeten we ook voorkomen dat jongeren het verkeerde pad kiezen. Daarom hecht het CDA groot belang aan de criminaliteitspreventie. Veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Het begint met een goed functionerende overheid, die beschermt en alert optreedt tegen onrecht, overlast en criminaliteit. Maar een veilige stad vraagt ook om een grotere weerbaarheid van burgers en bedrijven in het voorkomen van criminaliteit.

Het CDA wil een samenleving waar fatsoen het wint van brutaliteit en geweld, en een samenleving waarin onze dochters en onze ouderen veilig over straat kunnen. Veel meer dan we nu al doen moeten we onze collectieve normen bewaken: Harder optreden tegen straatintimidatie, beledigingen en haatzaaien tegen groepen. In de klas, op straat, online of op school. Nederlandse kinderen zijn de gelukkigste kinderen ter wereld. De overgrote meerderheid van de ouders voedt zijn en haar kinderen goed op. Toch is er ook een kleine groep ouders waar het niet goed gaat, die niet het goede voorbeeld weet te geven of normloos gedrag overbrengt op kinderen. Hoe klein deze groep ook is, het heeft wel gevolgen. In deze gevallen moet er worden opgetreden.

1. Het CDA wil dat **wijkagenten** daadwerkelijk 80% van de **tijd aan hun wijk kunnen besteden**. Wijkagenten moeten als ogen en oren van de buurt ook daadwerkelijk aanwezig zijn in de buurt en op straat. Daarnaast blijft het CDA ook pleiten voor extra wijkagenten.
2. **Geweld tegen dienstverleners en hulpverleners** wordt niet geaccepteerd. Daders moeten niet alleen strafrechtelijk, maar ook civielrechtelijk worden vervolgd. De gemeente verhaalt alle kosten op de daders, van ziekteverzuim tot slachtofferzorg.
3. In verschillende wijken zijn **buurtpreventieteams** actief. Het veiligheidsgevoel neemt toe als actieve burgers overlast of crimineel gedrag kunnen signaleren en melden. Het CDA is trots op de huidige

4. teams en pleit voor een betere aansluiting en informatiedeling tussen buurtpreventieteams, de politie en handhaving.
5. Overlast van hangjongeren en andere overlastgevers wordt hard aangepakt, zowel door zo **snel** mogelijk **bestrafen** (lik-op-stukbeleid) als door gesprekken met jongeren (en hun ouders). De kosten van vandalisme worden verhaald op de daders en daarnaast wil het CDA dat vandalisten **verplicht meehelpen** met het opruimen en opknappen van de publieke ruimte.
6. Het stadsbestuur maakt meer werk van **straatbeschaving**. Het naroeppen, na-sissen of uitschelden is een groot probleem in Den Haag. Het CDA wil dit keihard aanpakken.
7. Overlast op Scheveningen blijven we tegengaan met hulp van het **Actieplan Scheveningen**. Het CDA wil ook een actieplan Kijkduin waarin lessen uit Scheveningen worden toegepast.
8. Woonoverlast heeft een negatieve invloed op het gevoel van veiligheid in de wijk. Het CDA zet in op versterking van de **Pandbrigade** om woonoverlast aan te pakken.
9. Naast **cameratoezicht** op vaste plekken is het CDA er voorstander van om op risicolocaties met mobiele camera's en drones te werken.
10. Het CDA wil dat de gemeente strenger handhaaft om **mensenhandel en uitbuiting aan te pakken**. De toezicht en handhaving op dit terrein is op dit moment onvoldoende. Het CDA wil dat '**uitstapprogramma's**' voor prostituees worden ondersteund, ook particuliere initiatieven.
11. Het CDA wil scherpe maatregelen tegen de uitbuiting van prostituees. Om de misstanden en mensenhandel in de prostitutie beter te kunnen aanpakken, met als doel de bescherming van de prostituee.
12. Het CDA is tegen de komst van een erotisch centrum in de Sporendriehoek. De vestiging van prostitutie in de Sporendriehoek is

13. slecht voor de leefbaarheid in de omliggende wijken en funest voor de gebiedsontwikkeling van de Binckhorst.
14. De Doubletstraat wordt gesloten.
15. Het CDA is voor het voortbestaan van de **vreugdevuren** met de jaarwisseling, maar dit moet wel veilig zijn.
16. Bewoners moeten de mogelijkheid hebben om op eigen initiatief een **vuurwerkvrije buurt** uit te roepen. Een vuurwerkvrije buurt wordt dan ook gehandhaafd. Een dergelijk besluit wordt gedragen door de wijk en is een appel voor de gemeente om dit ook te handhaven. Dit geeft ook de buurt en wijkraden een stevigere positie.
17. Het CDA Den Haag zet zich in voor **meer politiecapaciteit** om de veiligheid van de stad beter te waarborgen, met extra aandacht voor verkeersveiligheid.
18. Het **zwemveiligheidsbeleid** is nu vooral gericht op toezicht en

reddingswerk. Preventie verdient meer aandacht; het herkennen van een gevaarlijke mui, eb en vloed, en ook zwemvaardigheid zijn cruciaal. Den Haag wordt gidsstad ten aanzien van zwemveiligheid.

3.2 Georganiseerde (drugs) criminaliteit en ondermijning

De ondermijning van de samenleving door georganiseerde criminaliteit leidt tot bedreiging van de lokale politiek en verstoring van een onafhankelijke gemeentelijke organisatie, ook in Den Haag. Het CDA zet in op het versterken van de strafrechtketen van politie, justitie en de rechterlijke macht en bewustwording en weerbaarheid van burgers en ondernemers. Verdere normalisering van het drugsgebruik leidt alleen tot een sterkere vermenging van boven- en onderwereld; ondermijning.

1. **De aanpak van ondermijnende criminaliteit wordt versterkt.** Er is specifiek aandacht voor bepaalde wijken zoals het gebied rond de **Weimarstraat en de Zevensprong**.
2. Ambtenaren van de gemeente en de politie moeten alert zijn voor ondermijning en **signalen herkennen**. Winkels of horeca zijn geen dekmantel om crimineel geld wit te wassen; vergunningenstelsel zoals voor Weimarstraat verder uitbreiden. Dit wordt strikt gehandhaafd. Helaas is de handhaving nu nog niet voldoende.
3. Aanpakken ondermijnende criminaliteit zowel op bedrijventerreinen als in woonwijken. We zetten in op voorlichting over signalen van ondermijning en het **verhogen van de meldingsbereidheid** door het makkelijker maken van anoniem melden.
4. Naast een repressieve is ook een **preventieve aanpak** nodig om te voorkomen dat jongeren de criminaliteit in worden getrokken. Een opeenstapeling van problemen en een gebrek aan perspectief maakt jongeren extra kwetsbaar om betrokken te raken bij ondermijnende criminaliteit zoals: wietteelt en drugslabs in woonwijken, hand- en spandiensten, opslag van drugsgrondstoffen en witwassen.

5. De gemeente moet **vergunningen weigeren of intrekken** wanneer er gevaar is dat een vergunning wordt misbruikt voor criminele activiteiten (een offensief BIBOB-beleid) voeren om foute ondernemers weg te houden uit economische activiteiten in onze stad.
6. Er wordt daadkrachtig en streng **gehandhaafd op het coffeeshopbeleid**. Handhaving leidt idealiter ook daadwerkelijk tot sluiting. We handhaven ook expliciet op het straatbeeld en uitingen op de buitengevels van coffeeshops.
7. Het CDA wil **geen coffeeshops in woonwijken** en pleit voor het **verminderen van het aantal coffeeshops**. Enkel inzetten op betere spreiding is volgens het CDA onvoldoende. Ook pleit het CDA voor een verbod van coffeeshops binnen 250 meter van alle scholen, sportfaciliteiten en in het zicht van speelplaatsen. Dat wil zeggen ook geen coffeeshops in de buurt van de basisschool, wat nu nog wel is toegestaan in Den Haag.
8. Het CDA wil dat er streng wordt opgetreden tegen de verkoop van drugs aan **minderjarigen** in de buurt van coffeeshops. Coffeeshops die hierbij betrokken zijn worden gesloten.
9. Er moet onderzoek gedaan worden naar nieuwe manieren waarop minderjarigen illegaal drugs kopen. Hiervoor moet passend beleid komen.
10. Het CDA wil de voorlichting aan jongeren over de **gevaaren van drugsgebruik** versterken en een einde aan de normalisering en de romantisering van drugs inzetten.
11. Mede dankzij het CDA is het **gebruik van lachgas verboden** in Den Haag. Het CDA wil meer bekendheid van dit verbod én strikte handhaving ervan.
12. Het CDA wil dat shishalounges vergunningsplichtig worden. Mede dankzij het CDA worden vliegende brigades van handhavers ingezet om

overlast sneller tegen te gaan.

3.3 Aanpak discriminatie, eerwraak en huiselijk geweld

Ieder mens is gelijkwaardig aan de ander. Voor racisme en discriminatie is geen enkele plaats in onze samenleving. Uitsluiting en belediging op basis van welke grond dan ook is een gif dat mensen en groepen uit elkaar drijft: we vormen samen de stad Den Haag. Alle vormen van discriminatie worden tegengegaan.

De kans dat je te maken krijgt met huiselijk geweld of kindermishandeling is groter dan de kans op welke andere vorm van geweld dan ook. De coronacrisis heeft dit nog eens verergerd. De maatschappelijke impact van huiselijk geweld en kindermishandeling is groot. Het eerder en beter in beeld krijgen van huiselijk geweld en kindermishandeling en het stoppen hiervan en duurzaam oplossen vraagt onverminderd de gezamenlijke inzet van gemeenten, zorg- en hulpverlening, Veilig Thuis (VT), politie en andere partners.

1. Het CDA zet het thema huiselijk geweld en kindermishandeling als **prioriteit op de veiligheidsagenda**.
2. De gemeente moet inzetten op het bespreekbaar maken van
3. **Ouderenmishandeling**, waaronder financieel misbruik.
4. Het stadsbestuur zorgt voor **voldoende opvangmogelijkheden** en voorlichtingsprogramma's voor zwerfjongeren en slachtoffers van huiselijk geweld, mensenhandel of loverboys.
5. Alle vormen van discriminatie worden bestreden.
6. LHBTIQ+ -personen worden geconfronteerd met onevenredig veel onveiligheid en geweld. Daarom benoemen we deze groep in het bijzonder als speerpunt. Het CDA staat voor een stad waar iedereen zichtbaar zichzelf mag zijn. We dragen met trots uit dat wij een regenbooggemeente zijn en zetten ons in voor een veilige en inclusieve omgeving voor LHBTIQ+ personen, op straat, in het onderwijs, bij

sportverenigingen en op de werkvloer.

7. Praktijken als eerwraak, vrouwenbesnijdenis of uithuwelijking worden bestreden. **Vrije huwelijkskeuze** en gelijkheid tussen man en vrouw is de norm.
8. Vrouwen in kwetsbare posities die soms nauwelijks hun wijk of huis uitkomen moeten worden actief opgezocht via school en welzijnsorganisaties. De gemeente ondersteunt **ook particuliere initiatieven**.
9. De gemeente moet wat het CDA betreft **preventief optreden bij vermeende haatprediking**.

Hoofdstuk 4: Een leefbare stad

Het CDA wil een leefbare stad. Den Haag is onbetaalbaar geworden voor jonge gezinnen en middeninkomens zoals politieagenten, leraren en verpleegkundigen, allemaal mensen die we nodig hebben om de stad leefbaar te houden. Het CDA wil dat de gemeente in haar woonbeleid rekening houdt met deze groepen. Onder meer om deze groepen in Den Haag te behouden is **betaalbaar wonen** een speerpunt.

Er is weinig ruimte voor nieuwbouw. Saamhorigheid in onze wijken verdwijnt, óók door de veelheid aan passanten en bewoners zonder enige binding met onze stad. Wie voelt zich verantwoordelijk voor het schoonhouden van de straat en wie organiseert buurtactiviteiten zoals Koningsdag of buitenspeeldag?

Het bouwen van duurdere koopwoningen is meer winstgevend dan bouwen voor de huursector of betaalbare koophuizen voor gezinnen. Regels zijn ingewikkelder en meer tijdrovend geworden. Het CDA wil daarom van marktwerking naar samenwerking tussen ontwikkelaar en gemeente. Het CDA wil dat de gemeente zelf een meer sturende rol inneemt. Het bouwen van woningen gaat immers niet om het stapelen van stenen alleen. Het gaat om de plek waar het leven vorm krijgt, de plek waar je opgroeit, de plek waar je je ontwikkelt, de plek waar je zelf een gezin start of de plek waar je van je oude dag geniet: Een plek waar je je thuis voelt. Het CDA pleit voor concrete, toetsbare doelen. Het CDA staat voor de volgende uitgangspunten om de stad ook voor de toekomst een thuis te laten zijn voor middeninkomens, starters, gezinnen en ouderen.

4.1 Nieuwbouw

Gezinnen en starters

1. Het CDA wil **meer focus op betaalbare koop- en huurwoningen** voor stadsgenoten met een **modaal inkomen** zoals de leraar, de verpleegkundige en de politieagent. De obsessie enerzijds voor de realisatie van nóg meer sociale huurwoningen en anderzijds de onbegrijpelijke wens voor de bouw van dure woningen heeft ertoe geleid dat een steeds groter wordende groep stadsgenoten met een

modaal inkomen tussen wal en schip dreigt te vallen. Wat het CDA betreft vertalen we de opgave voor de middenklasse in een glasheldere Haagse norm van 70% van de Haagse nieuwbouwopgave voor betaalbare koop of huur.

2. Middenhuurwoningen houden we **duurzaam betaalbaar**. Middenhuurwoningen moeten ook voor de langere termijn behouden blijven voor middeninkomens en mogen niet na 5 tot 10 jaar alsnog in het duurdere segment vallen.
3. Het CDA wil dat **driekamerappartementen en grondgebonden eengezinswoningen** weer **de norm** worden. Nieuwbouwwoningen worden alsmar kleiner terwijl de vraag naar driekamerappartementen en eengezinswoningen verder groeit. Dat moet anders:
 - a. Het CDA pleit voor minimale grootte van 70 vierkante meter per nieuwbouwwoning;
 - b. Het CDA pleit voor een minimum van drie kamers per woning; met uitzondering van de bouw van studio's voor (internationale-) studenten.
4. Huizenbezit in Den Haag wordt gestimuleerd en gefaciliteerd aan starters. Tegelijkertijd is het voor veel stadsgenoten lastig, zo niet onmogelijk om een eigen woning te kunnen kopen. **Koopstartconstructies en startersleningen** zijn instrumenten die de gemeente moet inzetten.
5. **Nieuwbouwoopwoningen houden we betaalbaar** voor de huidige en toekomstige starters, eventueel met onorthodoxe maatregelen. Dat betekent concreet dat er voor het CDA geen maatregel taboe mag zijn. Het CDA zet onder meer in op:
 - a. Een anti-speculatiebeding voor de duur van minimaal 3 jaar;
 - b. Een zelfbewoningsplicht voor de duur van minimaal 3 jaar;
 - c. De gemeente zet zelf ook in op betaalbaarheid met lagere grondwaarden;

Ouderen

1. Het CDA zet in op het bouwen van **betaalbare zelfstandige woningen voor ouderen** om doorstroming te bevorderen. Veel ouderen in Den Haag wonen in te grote woningen maar kunnen (of willen) niet weg. Dat is begrijpelijk: een nieuwe woning is veel duurder terwijl de woning ook veel

kleiner is. De gemeente kan hierin een rol spelen door de bouw van aanleunwoningen te faciliteren en toekomstbestendige woningbouw te stimuleren.

2. Het CDA wil groeiende **eenzaamheid onder ouderen tegengaan via woonconcepten** zoals groepswonen en meergeneratie wonen. Het uitgangspunt is ervoor zorgen dat ouderen zo lang mogelijk de regie kunnen voeren op de wijze van wonen die bij hun behoefte past.

Studenten

1. Het CDA zet in op strakke prestatieafspraken met studenten huisvestingsorganisaties als DUWO, de Haagse hogeschool en de Universiteit Leiden. Het CDA wil dat de gemeente actief bijdraagt aan het oplossen van het tekort aan studentenkamers.
2. Het CDA wil dat Studentenhuisvesting apart wordt bijgehouden en dat er aparte afspraken worden gemaakt met betrekking tot de nieuwbouw van studentenkamers. Het aanbod studentenwoningen wordt niet meer onder de noemer sociaal geschaard.
3. Het CDA pleit voor **een garantstelling** door de gemeente voor wat betreft **studieschulden** bij DUO bij de koop van nieuwbouwwoning. Een huis kopen is voor veel starters door de studieschulden simpelweg onhaalbaar. Dit is risicoarm, vergelijkbaar met de startersleningen, en de gemeente kan dat risico verder afdekken met het bedingen van zekerheidsrechten op de nieuwbouwwoning.

Meer bouwen

1. Om de haalbaarheid van projecten met betaalbare woningbouw mogelijk te maken, kan het zijn dat **algemene middelen ingezet** moeten worden om de betaalbaarheid en beschikbaarheid te garanderen: Meer eisen van de gemeente aan woningbouwers betekent hogere prijzen of minder nieuwe betaalbare woningen.
2. In omliggende gemeenten wordt te veel onbebouwde en relatief goedkope (aan Den Haag grenzende) grond onbenut gelaten, terwijl binnen de stad een tekort is aan bouwgrond. Het CDA wil nauw samenwerken met de omliggende gemeenten, provincie en rijk, waarbij de gemeente Den Haag een leidende rol speelt als centrumgemeente.

3. **Procedures** voor woningbouw **worden versneld en versimpeld**. De huidige woningnood vraagt om snellere realisatie van woningbouwprojecten.
4. Het CDA wil dat de gemeente een aanvraag indient bij het Nationaal Groeifonds om **op grote schaal woningbouw te realiseren en bestaande woningen te verduurzamen**. De provincie Zuid-Holland en het Rijk hebben uitdrukkelijk óók een verantwoordelijkheid om in Den Haag betaalbare woningen te laten bouwen. De gemeente Den Haag kan het niet alleen.

Leefbaarheid

1. Het CDA wil dat de nieuwe woningen onze **toekomstige monumenten** worden waar we over 100 jaar nog steeds trots op zijn. Het CDA wil geen goedkope eenheidsworst of crisisbouw. Welstand is een prioriteit. We zetten daarom in op een grotere rol van de welstandscommissie bij nieuwbouwprojecten, zonder dat dit vertragend werkt. Het CDA wil investeren in een sterkere en mondige welstandscommissie en het welstand-aspect wordt een belangrijker onderdeel bij (toekomstige) stadsontwikkelingen.
2. Het CDA vindt dat indien nodig de gemeente mee moet investeren in een leefbare en gezonde stad met aandacht voor voldoende parkeerplekken in de wijk zowel voor de nieuwbouwwoningen als voor de bestaande bewoners. We streven naar minder auto's in de openbare ruimte, wel is **voldoende parkeergelegenheid** nodig om de wijk leefbaar te houden. Daarnaast zullen gezien de enorm snelle ontwikkelingen met elektrische voertuigen, in een verhoogd tempo elektrische aansluitingen komen in de wijken waar er vraag naar is. Deze worden gerealiseerd aan de openbare weg en in inpandige garages (mits dit kan in relatie tot de brandveiligheid).
3. Het CDA wil dat een **ambitieuze bomen- en groenplan** bij nieuwbouwprojecten de norm wordt. Geen kale appartementencomplexen met amper tot geen groen. We willen groene wijken. Dat is goed voor de leefbaarheid van onze stad en voor het klimaat.

4. Hoogbouw in het 'Central Innovation district' is voor het CDA bespreekbaar mits de **leefbaarheid wordt geborgd**. De leefbaarheidseffectrapportage is leidend. Dat houdt concreet in dat (i) wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid, (ii) voldoende voorzieningen voor de nieuwe bewoners en de huidige bewoners en (iii) voldoende groen. Toegankelijkheid voor mensen met een beperking maakt hier nadrukkelijk onderdeel van uit.
5. Dankzij het CDA zijn de referentienormen maatgevend voor grote projectontwikkelingen. Het realiseren van voldoende woningen en kantoorruimte dient hand in hand te gaan met het realiseren van nieuwe voorzieningen.

4.2 Bestaande bouw

Gezinnen en starters

1. Het CDA pleit voor **sloop en hernieuwbouw** van tochtige en verouderde woningen uit de wederopbouw van (uitsluitend) woningbouwcorporaties in Zuid-West. De gemeente moet samen met woningbouwcorporaties en commerciële woningbouwers de handen in één slaan om nieuwe duurzame sociale huurwoningen te realiseren, én betaalbare koopwoningen voor de middenklasse.
2. Het CDA wil **opkoopbescherming** in delen van de stad. Een woning is om in te **wonen en niet om mee te beleggen**. Tot 40% van de bestaande woningen in Den Haag wordt opgekocht door particuliere beleggers. Hiervan is de (startende) middenklasse de dupe. Dat is voor het CDA onaanvaardbaar.
3. Een woning is niet primair bedoeld om mee te beleggen. Een wijkgerichte aanpak van **excessen** van particuliere beleggers in Haagse woningen is noodzakelijk. Het CDA zet in op:
 - a. onderzoek naar zelfbewoningsplicht;
 - b. verder aanscherpen regels kamerverhuur (arbeidsmigranten);
 - c. verder versterken Haagse pandenbrigade (extra capaciteit) in aanpak malafide verhuurders;
4. Het CDA pleit ervoor de middenklasse met bijbehorende welvaart in wijken met hoofdzakelijk sociale woningen te brengen. In prestatieafspraken met de woningcorporaties wordt het mogelijk om sociale huurwoningen in bepaalde wijken te verkopen, mits de woningcorporatie elders in de stad een sociale huurwoning hiervoor bouwt en terugbrengt.
5. We sluiten aan bij het landelijke Nationaal Isolatieprogramma, waarmee we woningen slimmer, sneller en socialer gaan isoleren. De slechtste woningen als eerst met een aanpak waarin we de vraag clusteren, zodat de kosten omlaag kunnen. We maken stevige afspraken met de woningcorporaties over verduurzaming van hun voorraad. Naast een Isolatieprogramma dienen zowel bij nieuwbouw, bestaande bouw als

renovatie woningen extra aandacht te worden besteed aan een ventilatieplan en het gebruik van CO2-melders

Ouderen

6. Het CDA wil '**passend wonen**' introduceren om de doorstroming te bevorderen en onze ouderen tegen dezelfde lage oude huurprijs te laten huren. Passend wonen houdt in dat de doorstroming waar mogelijk en gewenst wordt bevorderd door een keten van verhuizingen op gang te brengen. Zo komt er een eengezinswoning vrij voor een gezin, dat in een 'te kleine' huurwoning woont. Deze kleine huurwoning komt weer vrij voor een starter of tweepersoonshuishouden. Het CDA stelt voor 40% van de vrije toewijzingsruimte in Den Haag hiervoor in te zetten.

Studenten

7. **Verkamerverbod** wordt, bij wijze van proef, opgeheven uitsluitend ten behoeve van **studentenhuisvesting**. Het verkameren van woningen en het huisvesten van maximaal 6 studenten wordt uitsluitend toegestaan voor de huisvesting van studenten voor een proefperiode van 5 jaar.
8. De afgelopen jaren heeft de gemeente Den Haag – met steun van het CDA – de teugels voor verkamering van woningen verder aangehaald en een strikt beleid geïntroduceerd. Het CDA zet in op continuering hiervan met uitzondering van studentenhuisvesting.
9. Het CDA wil **particuliere verhuur** door effectief ingrijpen sterk beteugelen, maar niet geheel verbieden. Het CDA acht voldoende midden-huurwoningen van even groot belang. Afgestudeerde starters, prille samenwoners of alleenstaanden willen (of kunnen) niet altijd kopen.
10. Het CDA wil een **verplichte huurprijscheck commissie** bij aanvraag huisvestingsvergunning om te borgen dat woningen niet tegen te hoge huren worden verhuurd. Het CDA pleit ervoor om huurder en verhuurder te verplichten een huurprijscheck uit te voeren.

Leefbaarheid

11. Het CDA zet in op **vergroening van de daken**. Het potentieel van onze daken moet beter benut worden. Een groen dak is goed voor het klimaat en biedt de stad verkoeling tijdens hete zomerdagen. Subsidieregels worden hiertoe uitgebreid en vereenvoudigd.

12. Het **splitsen van woningen** wordt onder voorwaarden toegestaan om de woningnood het hoofd te bieden. **Het leefbaar houden van de wijk is hierbij een streng criterium.** Het CDA acht het splitsen van woningen een noodzakelijk kwaad in de aanpak van de woningnood, met name daar waar de leefbaarheid van de wijk onder druk staat is het niet wenselijk. Woningen moeten na splitsing minimaal 70 vierkante meter zijn.
13. Een **vergunningsplicht** om een huis te mogen verhuren en quota voor wijken met veel particuliere verhuur is bespreekbaar voor het CDA. Een evenwichtige verdeling van koopwoningen en huurwoningen is van groot belang voor de leefbaarheid van onze wijken.

Hoofdstuk 5: Een duurzame stad

Het CDA zet in op een schonere, gezondere en groenere omgeving. Zo kunnen we een betekenisvolle bijdrage leveren aan de samenleving en een duurzame toekomst voor latere generaties. De aanpak van klimaatcrisis moet anders en beter. Geen belasting van burgers maar ontzorging. Geen doemscenario's maar perspectief bieden. Maar de politiek is niet almachtig en moet dat ook niet willen zijn. Klimaatbeleid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van politiek, bedrijfsleven én samenleving. We hebben daarbij oog voor die inwoners die andere zorgen hebben en niet zo makkelijk meekomen. Met elkaar zijn we tot grootse dingen in staat.

5.1 Duurzaamheid

Verduurzaming van de eigen woning is voor veel mensen een klimaatmaatregel die dichtbij komt, maar waarbij zij ook hulp nodig hebben. Daarom zetten wij in op de individuele, stapsgewijze verduurzaming van woningen, bijvoorbeeld via isolatie van woningen. Bestaande subsidieregels worden vereenvoudigd en uitgebreid.

1. Het CDA wil meer **participatie** van burgers bij het klimaatbeleid en pleit voor een 'klimaatberaad' waarin burgers kunnen participeren en het gemeentebestuur adviseren.
2. **Isoleren, isoleren, isoleren!** Woningcorporaties en huiseigenaren worden gestimuleerd om woningen beter te isoleren om warmte en energie te besparen. Bestaande subsidieregels worden daartoe uitgebreid en vereenvoudigd. We sluiten aan bij het Nationaal Isolatieprogramma.
3. Het CDA wil een **Isolatiefonds** voor de gemeente Den Haag. Dit fonds vult de mogelijkheden die de rijksoverheid biedt voor het isoleren van woningen aan door middel van renteloze leningen. Dit fonds is beschikbaar voor woningeigenaren die zelf in de woning wonen.
4. Het CDA zet in op begeleiding en advisering voor inwoners bij de energietransitie zoals een **verduurzamingscoach** of een laagdrempelig energieloket. Zij geven advies op maat over duurzaamheidsoplossingen voor woningen.

5. Het CDA wil kennis bij de gemeente vergroten over het opvangen en benutten van water. Groene ruimte biedt plek waar water kan infiltreren en geeft verkoeling op warme dagen. Woningeigenaren worden gestimuleerd de afwatering van hun huis te verbeteren door middel van blauwe daken en door **tuinten te vergroenen**. Zowel woonwijken als ook bedrijventerreinen zullen klimaat adaptief moeten worden ingericht, onder andere door het vervangen van asfalt door stenen wegen.
6. Het CDA wil **volkstuinten behouden**. Dit is belangrijk in een dichtbevolkte en groeiende stad. Volkstuinten vormen waardevol groengebied en zorgen voor sociale samenhang.
7. Het CDA steunt **lokale energie coöperaties**. Lokale duurzame energie-initiatieven leiden tot verduurzaming van de stad, tot verlaging van de energierekening en tot meer sociale binding.
8. Het CDA wil inzetten op een volledig **duurzaam inkoopbeleid** voor gemeentelijke organisaties, van koffie tot bouwmaterialen en alles ertussenin. Het langdurig gebruik van producten en recyclebaarheid worden hierbij getoetst.

5.2 Openbare ruimte

De openbare ruimte is van ons allemaal. Het is dan ook de verantwoordelijkheid van ons allemaal om deze ruimte schoon, netjes en veilig te houden, zodat we er bijvoorbeeld kunnen genieten met ons gezin of sporten met onze vrienden.

1. Het CDA wil stap voor stap de **oude grachten opengraven** en terugbrengen in de stad. Het moment dat er toch gegraven moet worden voor het vervangen van rioleringen of om welke reden dan ook wordt aangegrepen om op die locatie de oude gracht open te graven. Zo worden de oude grachten stap voor stap teruggebracht en krijgt de stad een nog aantrekkelijker uitstraling. Er zijn op initiatief van het CDA eerder al grachten in ere hersteld en bevaarbaar gemaakt, zoals de Veenkade en het Piet Heinplein.
2. Het CDA wil **extra handhaven** op leefbaarheid en groengebieden in die wijken waar dit nu te wensen overlaat. Daarom pleit het CDA ook voor extra **boswachters** en **parkwachters** die ervoor zorgen dat het overdag en 's avonds schoon en veilig is om te sporten en te wandelen.
3. Er zijn plekken in de stad waar de **verlichting** niet voldoende is. Het CDA wil dat die plekken in beeld worden gebracht en de verlichting wordt verbeterd.
4. De toegankelijkheid in de openbare ruimte voor mensen met een beperking moet jaarlijks worden getoetst, door samen met hen de aanpak te bespreken en hindernissen voor toegankelijkheid te signaleren en te verhelpen. hierbij is expliciet aandacht aan oversteekvoorzieningen voor mensen met een visuele beperking, zoals goede rateltickers op de verkeerslichten en geleidelijnen.
5. Mensen moeten over straat kunnen zonder dat ze gehinderd worden door allerlei obstakels zoals losliggende tegels, rijen geparkeerde fietsen of fout geparkeerde scooters. Er is regelmatig een **wijkshow** en er komt een **meldpunt** waar obstakels kunnen worden gemeld. De inzet is er op gericht dat de obstakels zo snel mogelijk kunnen worden opgeruimd. In de app komt ook ruimte voor deze meldingen.

6. Er dienen in het Centrum en in de nabijheid van drukke winkelstraten, toeristen attracties, OV-overstap knooppunten en uitgaansgebieden meer toiletvoorzieningen geplaatst te worden.
7. Buitenspelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Bij de ontwikkeling van de stad worden voor alle leeftijden extra **speeltuinen aangelegd**. Kinderen uit de wijk worden betrokken in dit proces. Ecologische zones worden geschikt gemaakt om in te spelen en er komt elk jaar een **natuurspeeltuin** bij in Den Haag.
8. Het CDA wil samen met de buurt twee pleinen per jaar opknappen.
9. De **ondergrondse afvalcontainers** dragen bij aan een schonere omgeving. Helaas gebruikt niet iedereen de containers op een goede manier. Het CDA wil daarom dat er meer capaciteit komt voor handhaving op bijplaatsingen.
10. Het CDA wil meer gelegenheid om afval te scheiden door **extra inzamelpunten voor PMD** (plastic/metaal/drinkpakken) te plaatsen. Inzamelpunten zijn voor veel mensen nu nog te vaak te ver weg. Het CDA blijft zich inzetten voor het **hergebruiken van afval** om zo de druk op het milieu te verminderen.
11. In de wijken met de ergste afval overlast, krijgen de meeste inwoners vrijstelling van de afvalstoffenheffing. Het CDA wil dat wordt onderzocht of het betalen van **afvalstoffenheffing** bijdraagt aan een grotere verantwoordelijkheid voor je eigen buurt en het dus schoner houden ervan. Als dat zo is, moet het beleid van kwijtschelding en afvalstoffenheffing tegen het licht worden gehouden.
12. Het CDA zet in op **bestrijding van overlast door ratten en meeuwen**. We pleiten voor meer mogelijkheden om dit te doen bij de provincie.
13. Het CDA pleit er op landelijk niveau voor om **ondernemers met een klein volume afval in de toekomst gebruik te mogen laten maken van ondergrondse containers**. Ondernemers die grote hoeveelheden afval dumpen of geen afvalstoffenheffing betalen worden zwaarder beboet.
14. Het CDA wil het gehele afvaldossier onder de verantwoordelijkheid van één wethouder brengen zodat deze wethouder de volledige regie krijgt over de afvalproblematiek.

15. De frequentie met lege van afvalbakken dient tijdens evenementen en in de weekenden verbeterd c.q. verhoogd te worden. Ook bij de OV-haltes.

Hoofdstuk 6: Een bereikbare stad

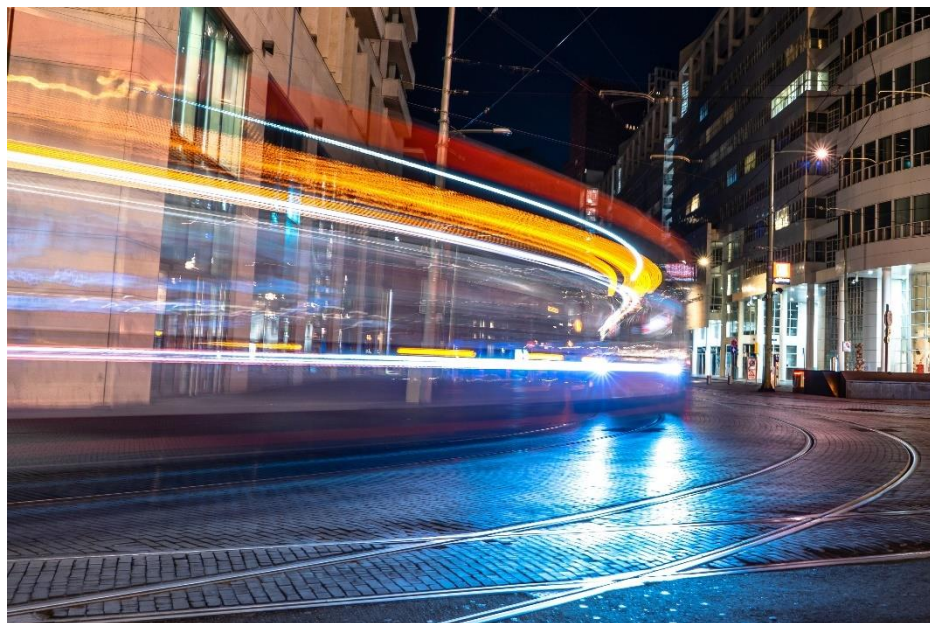
Het reizen van de toekomst moet veilig, duurzaam en toegankelijk zijn. Daarom moeten innovaties en nieuwe technologieën volop benutten. Zo houden we Den Haag mobiel en bereikbaar. Tegelijkertijd nemen we maatregelen om de belasting voor het klimaat, de luchtkwaliteit en de leefomgeving te minimaliseren. Mensen moeten in staat zijn hun eigen transportmiddelen te kiezen. Wel wil het CDA duurzame keuzes aantrekkelijker maken, bijvoorbeeld door goede alternatieven voor auto's te bieden.

6.1 Openbaar vervoer

Het CDA wil dat het openbaar vervoer een volwaardig alternatief is voor het gebruik van de auto. Het openbaar vervoer moet daarom betrouwbaar, beschikbaar en bereikbaar zijn voor iedere inwoner. Het openbaar vervoer moet worden uitgebreid, ook om de groei van de stad te ondersteunen. Het CDA zet daarom in op snelle ondergrondse verbindingen tussen belangrijke punten in de stad. De ruimte bovengronds kan dan worden gebruikt voor woningen, grachten, groen en wandel- en fietspaden.

1. Het openbaar vervoer moet voor iedereen toegankelijk zijn. Niet alleen de haltes en vervoermiddelen zelf, maar ook de **bereikbaarheid van een halte**. Niet iedereen kan immers naar een halte fietsen. Dit geldt ook voor veel ouderen. Voor het CDA geldt de stelregel dat een OV-halte **maximaal 500 meter** vanaf een volgende OV-halte mag zijn. Er worden **geen tussenliggende haltes weggehaald**. We zoeken naar praktische oplossingen voor die wijken waar opstaphaltes nu niet toegankelijk of in nabijheid beschikbaar zijn.
2. Het CDA wil werk maken van oplossingen voor geïsoleerde wijk waar opstaphaltes nu niet toegankelijk zijn, bijvoorbeeld door het subsidiëren van vervoer.
3. Het CDA is **tegen het verdwijnen van bus- en tramlijnen**, zeker wanneer er een goed alternatief wordt geboden. Het CDA wil **een bus naar Clingendael terug** in de dienstregeling of als alternatief de inzet van kleinere busjes. Ook in bijvoorbeeld Loosduinen moet de bereikbaarheid het hele jaar rond door de inzet van een bus en kleinere busjes worden verbeterd.

4. De ontwikkeling van nieuwe wijken moet hand in hand gaan met de **ontwikkeling van het OV**. Het CDA blijft zich daarom inzetten voor een goede OV-verbinding van en naar Vroondaal.
5. Het CDA wil betere bereikbaarheid van Escamp en wil dit realiseren met de Leyenburgcorridor; het verlengen van de tramtunnel naar Den Haag Zuidwest.
6. Het CDA wil de **frequentie van het OV verhogen** in de uren na afloop van evenementen en concerten. Voor toeristen en zakelijke bezoekers komt een speciale OV-kaart voor meerdere dagen, tegen **aantrekkelijk tarief**.
7. Als internationale stad van Vrede en Recht moet Den Haag ook goed verbonden zijn met andere belangrijke steden in West-Europa. Het CDA wil een rechtstreekse, snelle **treinverbinding met Düsseldorf, Brussel en Parijs**.
8. Het CDA wil dat ouders hun **kinderen onder de 12 jaar gratis** mee kunnen nemen in het Haagse stadsvervoer.

6.2 Fiets en scooter

De fiets is een aantrekkelijk vervoermiddel in de stad en het wordt steeds drukker op fietsroutes. Fietsen is er niet veiliger op geworden. Met de verdere aanleg en verbetering van fietspaden, fietssnelwegen en sterroutes verbeteren we de verkeersveiligheid en blijft de fiets aantrekkelijk.

1. Het CDA wil het mogelijk houden om **door de Grote Marktstraat te fietsen**. Om de fiets aantrekkelijk te houden in de stad, helpt het niet de fiets uit het centrum te jagen. De Grote Marktstraat krijgt duidelijke wegmarkeringen en oversteekplaatsen voor voetgangers. We stoppen met het onderzoek naar een alternatief over de Gedempte gracht/Gedempte burgwal.
2. Het CDA wil een nieuw en veilig plan voor de inrichting van de Grote Marktstraat en voor de **zoek-het-maar-uit-oversteekplaats** pal voor het stadhuis.
3. Het CDA wil **extra fietsenstallingen** in het centrum van Den Haag en in de wijkcentra. Het CDA zet in op zoveel mogelijk **ondergrondse – of inpandige fietsparkeerplekken**, niet alleen in het centrum maar ook in de wijken. Weesfietsen worden sneller opgeruimd.
4. Het CDA wil dat de gemeente **deelvervoer** faciliteert. Om overlast en hinder te voorkomen worden er voorwaarden verbonden aan het deelvervoer. Aanbieders van deelvervoer vragen we zelf mee te investeren in de oplossingen.
5. Er worden duidelijker plekken aangewezen waar elektrische scooters mogen staan, met name bij de stranden en winkelcentra.
6. Er moeten verkeerslichten komen die werken op begin- en eindtijden van scholen. De **tijdelijke sluiting voor auto's en vrachtverkeer van schoolstraten** tijdens begin- en eindtijden van scholen wordt voortgezet, net als de inzet van **verkeersregelaars**.
7. Stoplichten moeten beter worden afgesteld op het groeiende aantal fietsers. Obstakels in en rondom fietspaden worden weggehaald om de verkeersveiligheid te bevorderen.

8. Het CDA wil dat de fietsverbinding naar het Zwarte Pad verder aansluit op de Noordzeeroute en Nationaal Park Hollandse Duinen.
9. Bij Park & Ride locaties worden ook huurfietsen aangeboden.
10. Wij willen de duurzame bereikbaarheid van nieuwe wijken en de gezondheid van de inwoners verbeteren en zetten daarom in op actieve mobiliteit. Bij onderhoud van wegen of bij aanleg van nieuwe wegen wordt daarom ingezet op nieuwe/verbeterde fietspaden en een aantrekkelijke omgeving om te lopen, waarbij ook aandacht is voor de verkeersveiligheid

6.3 Auto

Het CDA zet in op duurzame mobiliteit, maar wil wel dat de stad voor auto's goed bereikbaar blijft. Passende voorzieningen blijven nodig. Parkeren en het verbeteren van de doorstroming staan daarom hoog op de agenda van het CDA. Elektrisch rijden is de trend van de toekomst. Het CDA wil deze trend stimuleren met een goed netwerk van oplaadpunten.

1. Het CDA zet in op zoveel mogelijk **ondergronds of inpandig parkeren**. Niet alleen in het centrum, maar ook in de wijk. Dit moet aantrekkelijker worden.
2. Betaald parkeren wordt alleen ingevoerd of uitgebreid worden in combinatie met voldoende vervoersalternatieven, de realisatie van meer parkeerplekken en **draagvlak van bewoners**. Waar bouwkundig en financieel mogelijk kiezen we voor grootschalige parkeervoorzieningen onder de grond. De gemeente gaat met private eigenaren en ontwikkelaars in gesprek voor een beter gebruik van bestaande garages en investeert in wijken met de hoogste parkeerdruk in ondergrondse garages.
3. Parkeervoorzieningen voor het winkelgebied Paul Krugerlaan en Hobbemastraat worden verbeterd. **Bestaande parkeergarages worden beter benut** en we onderzoeken de mogelijkheid voor het toevoegen van parkeerplekken in deze winkelgebieden.

4. Het gebruik van elektrische auto's wordt gestimuleerd door voldoende slimme laadpalen te plaatsen. En de ontwikkelingen over slimme laadpleinen nauwlettend te volgen.
5. Goede doorstroming van het autoverkeer is noodzakelijk. Het CDA vindt daarbij dat gezien de financiële krapte scherpe keuzes gemaakte moeten worden over verkeersknelpunten. Het CDA wil dat Den Haag meer druk zet op het Rijk en de buurgemeenten om werk te maken van het **verbeteren van de aanvoerwegen richting Den Haag Zuidwest**.
6. Om de doorstroming bij kruispunten te bevorderen plaatsen we enkel slimme systemen bij het vervangen van verkeerslichten.
7. Den Haag moet meer gaan werken met **pop-up Park & Ride locaties** bij warme zomerse dagen of bij grote evenementen.
8. **Goede bereikbaarheid van logistieke knooppunten en bedrijventerreinen** is van cruciaal belang voor de bevoorrading van winkels. Het CDA wil deze punten zo duurzaam mogelijk plaatsen en zo min mogelijk overlast laten creëren voor omwonenden.
9. Wij zetten ons in voor de introductie van 30 km/uur als uitgangspunt in de bebouwde kom. Daarbij is ruimte voor 50 km/uur wegen om de doorstroming te borgen en sluiproutes via woonwijken te voorkomen"

Hoofdstuk 7: Een kansrijke stad

Alle kinderen moeten de kans krijgen zich volledig te ontplooiën en mee te doen aan de maatschappij, ongeacht de achtergrond van het kind. Voor steeds meer mensen wordt het steeds moeilijker mee te komen in snel ontwikkelende samenleving. De gemeente kan scholen, organisaties, de kinderopvang en overige instellingen rondom kinderen helpen elkaar te vinden. De school is vaak een van de eerste plekken waar een kind aanklopt voor hulp. Het is belangrijk dat scholen de weg weten naar jeugdhulp en dat deze weg in de praktijk efficiënt is.

7.1 Onderwijs

Vrijheid van onderwijs en gelijke kansen

Het CDA staat pal voor de vrije keuze van ouders om de school te kiezen die past bij hun levensovertuiging. Den Haag kent een breed en veelzijdig aanbod van onderwijs. Voor het CDA is het helder dat nieuwe scholen alleen worden toegestaan wanneer zij de grondbeginselen van onze samenleving onderschrijven en uitdragen. Het CDA ziet niets in een acceptatieplicht voor scholen of een opgelegd spreidingsbeleid. Met een goed toezicht op kwaliteitseisen en strenge handhaving waarborgen we goed onderwijs op de Haagse scholen.

Elk kind heeft recht op gelijke kansen. Verschillende achtergronden mogen geen invloed hebben op de schoolprestaties van kinderen. Het mag niet zo zijn dat kinderen uit gezinnen met bijvoorbeeld laagopgeleide ouders of ouders met een lager inkomen vaker een lager schooladvies krijgen. Door corona en het thuisonderwijs worden dit soort effecten versterkt. Het CDA pleit voor een Nationaal Plan Gelijke Onderwijskansen en het wegwerken van achterstanden.

Investeren in onderwijs

1. Het CDA wil dat er meer gebruik wordt gemaakt van voorschoolse educatie. En **schoolmaatschappelijk werk in de voorschoolse educatie uitbreiden** om ouders meer te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind.
2. Met schoolbesturen wordt gesproken over de procedure om tot een **zo objectief mogelijk schooladvies** te komen en te voorkomen dat

3. externe factoren zoals de thuissituatie daarin een rol spelen. De gemeente kan dit faciliteren.
4. Het CDA wil het **aantal uren schoolmaatschappelijk werk uitbreiden**.
5. Het CDA zet in op het stimuleren van **(kleinere) brede brugklassen** met extra leerlingbegeleiding zodat er meer aandacht is voor leerlingen en voor wat ze nodig hebben om de best passende vervolgopleiding te kiezen.
6. Het beroepsonderwijs in Den Haag moet meer aansluiten bij de arbeidsmarkt in Haaglanden. Het CDA wil dat de gemeente **wedstrijden** gaat organiseren waarin vakmanschap centraal staat. Dit helpt om vakmanschap meer erkenning en waardering te geven.
7. Het CDA wil dat - net als voor de zogenaamde 'pluskinderen' (die vaak extra uitdagende vakken krijgen) - alle kinderen optimaal worden uitgedaagd, om zo elk talent verder aan te raken en te laten groeien. Dat gaat over creativiteit, technologie, muziek, sport en taal.
8. Schoolpleinen worden duurzamer en groener.
9. Het CDA wil vaste normen voor **ventilatie en frisse lucht in de klas**.
10. Zoveel mogelijk scholen worden omgevormd tot **brede buurtscholen**. De gemeente ondersteunt de inrichting en beheer van deze scholen en zorgt zo voor een betere aansluiting tussen onderwijs, cultuur en sport. Regels die gemeenschappelijk gebruik en financiering van de brede buurtschool belemmeren worden afgeschaft.
11. Het CDA stimuleert de **betrokkenheid van ouders** door op alle scholen de rol van de MR te borgen en waar mogelijk te versterken.
12. De sociale en fysieke veiligheid in en rondom scholen moet in samenspraak met de school, ouders en de buurt worden verbeterd. Het gaat om leefbaarheid, verkeersveiligheid en sociale veiligheid.
Scholen en schoolpleinen zijn rook-, alcohol- en drugsvrij.
13. Alle Haagse kinderen brengen naast een bezoek aan school in bos ook een bezoek aan een museum gerelateerd aan de holocaust.
14. Het CDA wil het sportschooltoernooi terug. Het CDA vindt het belangrijk dat kinderen van verschillende scholen en uit verschillende

stadsdelen elkaar ontmoeten om zo verschillen te kunnen overbruggen.

7.2 Lerarentekort

Het lerarentekort in Den Haag is in sommige wijken al twintig procent. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde en vormt een enorme bedreiging voor de kwaliteit van het onderwijs. Het lerarentekort oplossen is een gezamenlijke opgave van de schoolbesturen, het rijk, de gemeente én de lerarenopleidingen. Het lesgeven in een grote stad als Den Haag vraagt veel van leraren. Het is belangrijk dat pabo-studenten in hun lerarenopleiding voldoende bagage meekrijgen om met grootstedelijke problematiek om te kunnen gaan.

1. Het CDA heeft hard gewerkt aan het realiseren van een **academische lerarenopleiding in Den Haag**. Deze is specifiek gericht op lesgeven in

een grote stad en leidt op tot een dubbele bevoegdheid voor funderend onderwijs, voor zowel bovenbouw PO en onderbouw VO.

2. Het is belangrijk zoveel mogelijk **pabostudenten voor Den Haag te behouden**. Door afspraken te maken met de pabo's en de lerarenopleidingen dat stages in Den Haag plaatsvinden willen we meer studenten hier behouden.
3. Het vak van leerkracht wordt zo aantrekkelijk mogelijk gemaakt. Hierin is extra aandacht voor zij-instromers door middel van betere begeleiding.
4. Het CDA zet in op ondersteunende medewerkers zodat lesgevend personeel wordt ontlast en zich kan concentreren op onderwijs.
5. Het CDA wil dat scholen worden ondersteund met praktische zaken zoals **gratis parkeren voor personeel bij school**.

7.3 Studeren en student zijn

Het CDA wil de positie van het HBO en universitaire opleidingen in Den Haag versterken. De universiteit Leiden en Delft hebben beiden een campus in Den Haag. De aanwezigheid van universitair onderwijs en HBO draagt bij aan de kennisinfrastructuur en innovatiekracht van Den Haag en is daarmee een verrijking van onze stad. Het CDA wil dat Den Haag een nog aantrekkelijker stad wordt voor studenten, met voldoende huisvesting en ondersteuning van het verenigingsleven, om zo studenten aan Den Haag te binden.

1. Het CDA wil dat de gemeente Den Haag inzet op de **verbreding van het aanbod** van de universiteiten Leiden en Delft in de stad Den Haag.
2. Het CDA wil dat het stadsbestuur zich inzet om lectoraten en bijzondere leerstoelen die passen bij het economische en internationale profiel van vrede en recht naar de Den Haag te halen.
3. Het CDA is voorstander van een verdergaande samenwerking tussen het HMC en LUMC om zo de medische samenwerking te vergroten, ook op sportmedisch gebied via de Sportcampus.
4. Den Haag moet gaan uitblinken in de mogelijkheden om door te studeren (aansluiting Mondriaan, Haagse Hogeschool en de Haagse universiteiten) en/of onderzoek te doen. Hierdoor kunnen nieuwe kennis-

en innovatiemogelijkheden sneller door het Haagse bedrijfsleven worden opgenomen en toegepast.

5. Het CDA maakt zich sterk voor een bloeiend verenigingsleven voor studenten (waaronder huisvesting) zodat Den Haag zich verder ontwikkelt tot een volwaardige studentenstad. Het CDA wil dat het pand van de Haagsche Studenten Vereeniging (HSV) bestemd blijft voor het verenigingsleven. Samen met HSV gaan wij op zoek naar mogelijkheden om dit pand nog beter te benutten voor het verenigingsleven. Ook andere verenigingen kunnen op ons rekenen.
6. Studenten uit de Caribische delen van het Koninkrijk vallen tussen wal en schip. Zij zijn geen internationale studenten maar hebben ook niet alle voordelen van Nederlandse studenten. Om studenten uit Aruba, Curaçao, Bonaire, Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius welkom te heten in Nederland organiseert de gemeente een speciaal welkom om deze studenten vertrouwd te maken met Den Haag.
7. Er wordt een Haagse adviesraad voor het studentenleven in Den Haag in leven geroepen, waarin alle Haagse studentenverenigingen vertegenwoordigd zijn.
8. We gaan in overleg met de Haagse Hogeschool en Universiteit Leiden over hun beleid wat betreft het verstrekken van de bestuursbeurs. Al jaren worden bepaalde verenigingen hierin uitgesloten en dat is wat het CDA betreft onacceptabel.
9. Het CDA wil dat de gemeente actief bijdraagt aan het oplossen van het schrijnende tekort aan studentenkamers. Het **aanbod studentenhuisvesting** wordt voortaan niet meer onder de noemer sociaal geschaard. Studentenhuisvesting moet wat het CDA betreft apart worden bijgehouden en er moeten aparte afspraken worden gemaakt met betrekking tot de nieuwbouw van studentenkamers.
10. **Verkamerverbod wordt als proef opgeheven**, uitsluitend ten behoeve van **studentenhuisvesting**. Het verkameren van woningen en het huisvesten van maximaal 6 studenten wordt uitsluitend toegestaan voor de huisvesting van studenten bij wijze van proef voor de duur van 5 jaar.

7.4 Jeugdzorg

In amper twintig jaar tijd is het aantal kinderen in de jeugdzorg toegenomen van 1 op de 27 naar 1 op de 8. In heel Nederland en in Den Haag zijn er kinderen waarmee het minder goed gaat. Dat is zorgwekkend. Het CDA wil daarom normalisering van de jeugdhulp; er is niks 'mis' met een kind dat professionele hulp krijgt.

Het CDA vindt dat kinderen die echt hulp nodig hebben, moeten kunnen rekenen op goede jeugdzorg. Wachtlijsten in de jeugdzorg zijn onaanvaardbaar. Essentieel is dat de drempel om hulp te zoeken voor ouders en kinderen wordt verlaagd. De overheveling van de jeugdzorg naar de gemeenten heeft deze zorg toegankelijker gemaakt, maar ook duurder. We zien een wildgroei van nieuwe aanbieders. Goede jeugdzorg staat of valt met de menselijke maat. Jeugdzorgorganisaties behoren hierbij partners van de gemeente te zijn.

1. Het CDA zet in op **vroegsignalering**, en **laagdrempelige hulp**. Vragen voor lichte hulp moet hierbij niet direct leiden tot processen van jeugdzorg.
2. Het CDA vindt dat de gemeente de ontwikkeling van **burgerinitiatieven zoals het Tejo-huis** moet stimuleren. Hierbij wordt anoniem en gratis laagdrempelige therapeutische hulp geboden.
3. Het CDA wil dat gezinnen met de ingewikkeldste problematiek in kaart worden gebracht en hun problemen in gezamenlijkheid worden aangepakt.
4. Het CDA wil de **wildgroei aan jeugdzorgorganisaties beperken** en wil meer wijkgerichte samenwerking tussen instanties.
5. Het CDA wil dat kinderen met jeugdhulp een **zelfgekozen mentor** krijgen die op basis van gelijkwaardigheid mee kan beslissen over het welzijn van het gezin en het kind.
6. Het CDA wil de jeugd in de stad betrekken bij het maken van beleid voor de lange termijn. Bestaande **jeugdraden** krijgen een prominenter rol.
7. Gezien de toename in het aantal zelfdodingen zet het CDA Den Haag zich in voor een versterking van hulplijn 113 zelfmoordpreventie.

Hoofdstuk 8: Een ondernemende stad

Het CDA wil een dienstbare gemeente die met ondernemers meedenkt, oplossingen biedt en belemmeringen wegneemt, zodat ondernemers onbezorgd kunnen ondernemen. Den Haag maakt deel uit van een sterke economische regio die alles in huis heeft om een vernieuwende economische toplocatie te worden. De Rijksoverheid, internationale organisaties en de diversiteit in onze stad met betrekking tot ondernemers draagt bij aan een bloeiende economie. Met de komst van universiteiten, startups en het Central Innovation District wordt Den Haag steeds meer een innovatieve kennisstad. Dat trekt organisaties en bedrijven aan en vergroot de werkgelegenheid.

8.1 Weerbare economie

Het CDA gelooft in de kracht van het midden- en kleinbedrijf (MKB) en het familiebedrijf als motor van een gezonde economie. Een goed ondernemers- en vestigingsklimaat is essentieel voor ondernemers. Investerings vanuit de gemeente in innovatie, onderwijs en infrastructuur faciliteren ondernemers om te doen waar ze goed in zijn; ondernemen. Het CDA wil, in nauw overleg met ondernemersorganisaties aan de slag om dit te bereiken.

1. Het CDA wil dat **vergunningen makkelijker** door ondernemers zijn aan te vragen. Regels die geen significante meerwaarde hebben worden geschrapt, procedures vereenvoudigd en tijdslijnen transparant.
2. Het CDA is blij dat sinds kort **één ondernemersloket** bij de gemeente is voor zowel startende als snelgroeïende ondernemers terecht kunnen met hun vragen.
3. **Minder versnippering van innovatiehubs** versterkt het innovatief vermogen. Daarom wil het CDA innovatieve bedrijven concentreren in het Central Innovation District (CID), onder meer door het vestigingsklimaat te verbeteren voor startups.
4. Het CDA wil de **infrastructuur van en naar innovatiehubs verbeteren**. Het opknappen van station Den Haag NOI is daarin een goede eerste stap.
5. De clustering van kenniscentra in de Haagse regio heeft een grote aantrekkingskracht op internationale organisaties die zich hier willen vestigen. Het CDA hecht veel waarde aan het **versterken van deze**

kennisinfrastructuur en het versterken van de samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijfsleven en de overheid.

6. Panden met een **economische bestemming moeten behouden** en/of uitgebreid worden, bijvoorbeeld door in samenwerking met vastgoedeigenaren leegstand te gebruiken om startende en kleine ondernemers in huisvesting te voorzien.
7. Het CDA houdt vast aan het voeren van een **actief vestigingsbeleid** op de Haagse bedrijventerreinen op basis van het gebiedspaspoort.
8. Het CDA wil samenwerken met omliggende gemeenten om de beschikbare bedrijfsruimte beter met elkaar af te stemmen, en knelpunten regionaal aan te pakken.
9. Het CDA is voor een blijvende ondersteuning van de 22 **bedrijfsinvesteringszones** in Den Haag. Het CDA is trots op de bereikte resultaten met de bedrijfsinvesteringszones waar ondernemers zélf bepalen hoe en waarmee hun winkelgebied of bedrijventerrein aantrekkelijker wordt gemaakt.
10. Het CDA wil dat de gemeente **meer regie** neemt op bedrijfspanden in woongebouwen om verloedering van niet verhuurde bedrijfsruimte onder woninggebouwen voorkomen.
11. Het CDA wil dat de gemeente met haar **inkoopbeleid** allereerst kijkt naar het Haagse bedrijfsleven en, wanneer oplossingen en expertises lokaal missen, naar de regio. Zo houden we de regionale economie weerbaar.
12. Het CDA vindt **digitale inclusie** belangrijk om te zorgen voor een gezonde hybride economie. De coronacrisis heeft duidelijk gemaakt dat digitalisering het verschil kan maken in de continuïteit van een onderneming.
13. Het CDA wil dat ook na de coronacrisis – met mogelijke verschuivingen naar hybride werken – er **voldoende kantoorruimte beschikbaar** blijft, onder meer door het aanbod van flexibele kantoorconcepten en de vestiging van co-working-spaces te vergroten. Deze concepten verbeteren ook het vestigingsklimaat voor starters.
14. Het CDA wil dat de horeca, die zwaar is geraakt door de coronacrisis, ondersteund wordt in de weg naar herstel. Zo zal het CDA in de nieuwe

raadsperiode bijvoorbeeld meewerken aan tijdelijke verruiming van terrasvergunningen.

15. Het CDA wil **bedrijvigheid en kennisontwikkeling** stimuleren rondom een aantal hoofdthema's: a) Cybersecurity, b) Maatschappelijke Impact, c) Campus@Sea: Scheveningen Haven en omgeving als kraamkamer van innovatie voor nieuwe vormen van voeding en energie, d) Doorstroom vanuit en intensievere samenwerking met kennisinstellingen in de regio.
16. Het CDA wil dat Den Haag congresstad nummer 1 van Nederland wordt en blijft. **Hierbij hoort investeren in uitbreiding van het World Forum.** Deze congressen genereren veel publiciteit, versterken het profiel van Den Haag en trekken weer andere congressen en bedrijven aan.
17. Het CDA wil dat een bepaald aantal **strandtenten** verspreid over de gehele kustlijn van de stad **jaarrond geëxploiteerd** mogen worden.

8.2 Sociale economie

Het CDA is van mening dat iedereen moet kunnen profiteren van de economische groei. Werk en inkomen zijn cruciaal voor een goed en zorgeloos leven. Een bijstandsuitkering is geen vetpot en de kans is groot dat mensen met enkel een uitkering in een sociaal isolement terecht komen. Het CDA wil daarom een 'basisbaan' voor mensen die langdurig in de bijstand zitten. Basisbanen zijn bijvoorbeeld ondersteunende functies in de zorg, het onderwijs of bij de plantsoendienst. Van parkwachters tot mensen die vanuit de gemeente contact houden met bewoners van Den Haag. Dit versterkt het vermogen van deze mensen en vermindert de eenzaamheid. De gemeente werkt samen met het bedrijfsleven om mensen perspectief te bieden met een basisbaan.

1. Het CDA pleit voor het creëren van **basisbanen** om mensen vanuit de bijstand weer aan het werk te krijgen. Mensen met een basisbaan werken zo'n 20 uur in de week tegen 85% van het minimumloon. Dit is meer dan een bijstandsuitkering.
2. Het CDA wil de overstap naar een reguliere baan makkelijker maken voor mensen met een bijstandsuitkering en **sociaal isolement voorkomen**.
3. In Den Haag is circa 24% van de volwassenen laaggeletterd, dat is beduidend hoger dan het landelijke gemiddelde. Den Haag kent zelfs

wijken waar dit 50% is. Het CDA wil daarom ook een **structurele aanpak van laaggeletterdheid** onder andere met innovatieve taalprogramma's en laagdrempelige hulpverlening.

4. Er moet meer worden ingezet op **signalering** en **hulpverlening**. Mogelijkheden voor financiële ondersteuning van taallessen worden vereenvoudigd. Ook wordt met sportverenigingen, voedselbanken, kerken en andere organisaties samengewerkt.
5. Het CDA wil maakindustrie aantrekken en ondernemers uit de maakindustrie een plek geven in de stad. Zo zorgen wij voor **meer praktijkgeschoolde banen** in Den Haag en versterken we de Haagse economie. Hiervoor is zowel regionale samenwerking als kleinschalige bedrijfsruimte vereist.
6. Mensen met een beperkt sociaal vangnet moeten beschermd worden tegen uitbuiting bij re-integratie in de arbeidsmarkt.
7. Het moet makkelijker worden om als zelfstandige te starten vanuit de bijstand.
8. De gemeente moet bij het aantrekken van nieuwe bedrijven in de regio aansluiten bij het aanbod op de Haagse arbeidsmarkt.
9. **Leerwerktrajecten** worden gestimuleerd om praktijkgericht talent op te leiden.
10. Het CDA Den Haag zet in op **goed werkgeverschap**, ondernemers worden actief gestimuleerd om maatschappelijke, sociale en ecologische impact te hebben binnen hun verdienmodel. Het CDA wil blijven inzetten op duurzame werkgelegenheid voor de extra kwetsbare groepen op de Haagse arbeidsmarkt.
11. Het CDA Den Haag wil met het Human Capital Akkoord verdere stappen zetten in het aansluiten van het opleidingsaanbod bij de vraag op de regionale arbeidsmarkt.
12. Het CDA Den Haag steunt al jaren Den Haag Werkt en zal dit blijven doen.
13. De gemeente moet leren van de ondergang van de Stichting Energieacademie om herhaling te voorkomen.

Hoofdstuk 9: Een sportieve stad

Mede dankzij het CDA is Den Haag dé sportstad van Nederland, waar iedereen kan meedoen. Het bloeiende verenigingsleven én (top-)sportevenementen geven een impuls aan onze stad. Het CDA is trots op het mede mogelijk maken van de komst van de Sportcampus in het Zuiderpark, het Haagse Hofbad, het topzeilcentrum en het Olympic Festival op Scheveningen en evenementen zoals de Volvo Ocean Race, kampioenschappen Skaten en het WK Beachvolleybal op de Hofvijver. Het CDA blijft sporten en bewegen actief bevorderen. Sport is in eerste instantie vooral leuk, maar ook heel gezond. Sport brengt mensen samen en speelt een belangrijke rol bij het overbrengen van waarden en vaardigheden die in het gewone leven onmisbaar zijn, zoals teambelang en respect voor de ander. Sporten levert daarmee een bijdrage aan het welzijn en leefbaarheid in buurten en wijken. Sporten moet voor iedereen toegankelijk zijn. Het CDA wil een **dienstbare gemeente** die met sportverenigingen meedenkt, oplossingen biedt en belemmeringen wegneemt.

1. Het CDA wil meer investeren in sport.
2. Den Haag groeit snel maar het aantal sporthallen, zwembaden en buitensportplekken blijft achter. Dankzij het CDA is **de sportnorm** bij ruimtelijke ontwikkelingsprojecten geïntroduceerd. Nieuwe woningen betekent ook nieuwe sportaccommodaties, en een inrichting van de openbare ruimte die uitnodigt om te lopen, fietsen en sporten, onder meer in de Binckhorst en in Loosduinen.
3. Het CDA wil de komende periode tien kunstgrasvelden extra laten aanleggen. Met kunstgras kan het veld veel intensiever gebruikt worden.
4. Het CDA wil het **naschoolse sportaanbod verder uitbreiden**. De sport coördinatoren en coaches maken de jeugd via dit aanbod enthousiast voor de sport en het verenigingsleven.
5. Het CDA wil inzetten op het **verduurzamen van bestaande sportaccommodaties**: Bijvoorbeeld door sportkantines op te knappen.
6. Het CDA wil dat de gemeente **verenigingen ondersteunt** bij het goed begeleiden van hun talenten naar de top.
7. Het CDA staat voor een **positieve sportcultuur** waarin iedereen welkom is en mee mag doen. Sportfaciliteiten moeten ook voor mensen met een beperking toegankelijk zijn. Het CDA wil dat de gemeente meer bekendheid geeft aan het **beweegloket**. Dit loket geeft persoonlijk advies en helpt mensen met een auditieve, visuele, motorische, verstandelijke, psychosociale of chronische beperking.
8. Het CDA zet zich in voor het tegengaan van discriminatie bij sportverenigingen.
9. Het CDA zet zich in voor inclusiviteit bij bestaande accommodaties, waar nodig komen extra aangepaste accommodaties.
10. Het CDA wil elke twee jaar in het ADO-stadion een groot evenement voor sporters met een verstandelijke beperking. De special olympics van afgelopen jaar was een succes.
11. Het CDA zet in op buitenfitness plekken, ofwel **calisthenics**.

12. Het CDA wil dat de **openbare ruimte uitnodigt tot bewegen**. Dit kan onder meer door sportbelijning aan te brengen en waar dat kan parken uitnodigend te maken om in te sporten.
13. Het CDA wil de **Ooievaarspas uitbreiden**, dit maakt voor veel mensen sport en cultuur toegankelijk. Dit geldt ook voor het **STiP initiatief**, waarmee mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt meedraaien als vrijwilliger voor (sport)verenigingen.
14. Het CDA wil inzetten op samenwerking met het bedrijfsleven en kennisinstellingen om **innovatie in de (top)sport** een boost te geven.
15. Het CDA steunt de snelle realisatie van het **Beachstadium**.
16. Het CDA wil meer aandacht voor **studentensport** en voor **sporten voor senioren** door het gebruik van een sportpas.
17. ADO Den Haag is belangrijk voor de stad. ADO hoort bij een leefbaar Den Haag en geeft mede identiteit aan Den Haag. Daarbij komt dat ADO overal in de stad connecties heeft met lokale voetbalclubs en verschillende op sport gerichte middelbare scholen. Het CDA wil dat de gemeente gaat investeren in al die verbindingen tussen ADO en de (sport)jeugd. Het CDA wil daarvoor wel meer regie op de bestuursstructuur van ADO Den Haag. Het CDA wil het gouden aandeel terug.

Hoofdstuk 10: Een culturele stad

Het CDA wil taal, cultuur, kunst, sport en vrijwilligersleven met een lokaal karakter ondersteunen. Deze 'eigen' identiteit versterkt immers het gevoel dat je ergens thuishoort. Den Haag kent een diversiteit aan culturen met hun eigen karakter. Mede daardoor heeft Den Haag een rijke culturele sector die beelden, woorden en getuigenissen geeft van wie wij zijn en wat ons vormt. Het is helder dat deze sector ook in Den Haag hard is geraakt door de coronacrisis: musea en theaters moesten dicht, festivals en concerten werden afgelast en de repetities van orkesten, koren en toneelverenigingen werden stopgezet. Het is de reden om ons uiterste best te doen om te voorkomen dat de crisis leidt tot blijvende schade in de culturele sector en het rijke verenigingsleven in Den Haag. De culturele en creatieve sector, zoals de Regentes, Korzo en Pakhuis De Regâh, is onmisbaar.

1. Het CDA wil **niet verder bezuinigen op de culturele sector**. De culturele sector moet juist de mogelijkheid krijgen zich te herstellen van de coronacrisis. Kunst en cultuur vormen een vestigingsfactor voor bedrijven en passen bij het karakter van de stad. Daarom moet de betrokkenheid van bedrijven omhoog en wil het CDA meer Hagenaars aanmoedigen zich te verbinden met musea via vriendenpassen, aandelen of andere arrangementen.
2. Het CDA wil dat de Haagse **culturele sector zelf beter betrokken** wordt bij het beoordelen van het culturele aanbod in Den Haag. Een groter deel van het budget gaat naar cultuur met een lokaal karakter.
3. Het CDA is trots op de kwaliteit en de veelzijdigheid van het cultuuraanbod, van Parkpop en het Circustheater tot het Residentieorkest en het Nederlands Danstheater. Wij zijn voorstander van de **koppeling van grote Haagse cultuurinstellingen aan kleinere voorzieningen in de stad**. Dit kan bijvoorbeeld in samenwerking met de cultuurankers in de wijk.
4. Het CDA hecht veel belang aan **cultuureducatie**. Het CDA zet zich ervoor in dat jongeren op school in contact komen met cultuur. Dit kan bijvoorbeeld door cultuureducatie, samenwerking met muziekscholen en

het organiseren van laagdrempelige bezoeken aan musea. Bij de toewijzing van cultuursubsidies moet hier aandacht aan besteed worden.

- Den Haag is de stad van Anouk, Golden Earring, Di-Rect, Parkpop, Zeeheldenfestival, Schollepop, Kaderock en Night at the Park. Het CDA wil dat Den Haag ook in de toekomst **popstad nummer 1** blijft. Het CDA wil **blijven investeren** in een divers en veelkleurig muziekaanbod. Om de Haagse popcultuur verder te stimuleren is het CDA voorstander van geluidswerende maatregelen voor lokale cafés die live bandjes willen laten optreden zonder overlast te veroorzaken.
- Het CDA wil de mogelijkheden onderzoeken om **North Sea Jazz terug naar Den Haag** te halen. Investeren in uitbreiding van het World Forum kan hieraan bijdragen.
- Den Haag bestaat voor ruim 56% uit mensen met een migratieachtergrond. Al deze groepen behoren ook tot de Haagse cultuur. Het CDA ziet graag ondersteuning voor initiatieven uit deze groepen vanuit het cultuurbudget. Na decennia geworteld te zijn in de Haagse samenleving gaat hier niet meer om integratie, maar echt deel zijn van Den Haag.

Cultureel erfgoed

Het CDA wil de uitgaven voor beheer en behoud van het cultureel erfgoed op peil houden. Van waardevolle monumenten en kerken tot kunstcollecties, archieven en documenten. Ook volksfeesten, lokale tradities en andere voorbeelden van immaterieel erfgoed die mensen over generaties heen inspiratie geven, worden beschermd.

- Het CDA wil investeren in het **behoud van monumenten**. Behalve grotere restauraties gaat het ook om kleiner, maar even waardevol, cultuurhistorisch erfgoed.
- De **Zebraklok** moet terugkeren op het Centraal Station.
- Het CDA wil Den Haag en de **Stichting Atlantikwall Scheveningen** aansluiten op de Liberation Route. De Atlantikwall vormt een onlosmakelijk onderdeel van de geschiedenis van Scheveningen. Het is

belangrijk dat dit erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog in stand wordt gehouden en opengesteld blijft voor publiek.

4. Het CDA wil **beeldbepalende gebouwen behouden**. Wanneer het echt niet anders kan dan dat religieuze gebouwen moeten verdwijnen moet in ieder geval de religieuze bestemming voor betreffende wijk behouden blijven. Het beeldbepalend karakter van een gebouw voor de wijk, mag niet verloren gaan.
5. Wanneer **religieuze gebouwen** niet langer hun oorspronkelijke functie vervullen, ondersteunt de gemeente in de zoektocht naar een passende nieuwe functie waarbij ontmoeting centraal staat.
6. Het CDA wil dat het **Plakkaat van Verlatinghe** een prominente plaats krijgt in een van de Haagse musea of openbare gebouwen. Het Plakkaat is een van onze belangrijkste historische documenten en dit verhaal moet daarom ook aan iedereen verteld worden.

Hoofdstuk II: Een financieel gezonde stad

Het uitgangspunt van het CDA is een gezonde begroting. De begroting staat echter onder druk en de reserves zijn beperkt. Er is grote onzekerheid over de inkomsten. In onze groeiende stad met grote opgaven, zoals kinderen die in armoede opgroeien, de hoge laaggeletterdheid en achterstand in stadsbeheer, brengt dit grote uitdagingen met zich mee. Dit geldt zeker ook in het fysieke domein. De ruimte en middelen zijn schaars. Vergroenen is moeilijk door beperkte ruimte daardoor kostbaar. Het CDA ziet de komende periode grote kansen voor mobiliteitstransitie en het heropenen van de grachten. Grote fysieke uitdagingen en kansen vereisen voldoende financiële middelen. De begroting is voor het overgrote deel afhankelijk van bijdragen van het Rijk. Wij doen daarom nadrukkelijk een beroep op het Rijk.

Baten

We verbeteren de financiële positie van Den Haag door een stevige lobby bij het rijk. We willen een herijking van het gemeentefonds. De budgetten die de gemeente krijgt voor de uitvoering van gedecentraliseerde taken zoals jeugdzorg, zijn niet meer realistisch. We moeten betaald worden voor de extra taken. Daarnaast vragen we aanvullende middelen voor de opgaven voor met name woningbouw en mobiliteit.

Den Haag heeft een van de laagste OZB lasten van Nederland. Dat willen we graag zo houden.

De gemeente werkt zo efficiënt mogelijk, in dienst van de Haagse inwoner. Daarom moet de gemeentelijke organisatie ingericht zijn op de prioriteiten van het stadsbestuur. Naar externe inhuur kijken wij kritisch en beschouwen wij niet als vanzelfsprekend. De gemeentelijke organisatie wordt regelmatig doorgelicht.

Tarieven voor derde- en volgende parkeervergunningen mogen fors omhoog. Deze middelen komen ten baten van het faciliteren van parkeerplekken buiten de openbare ruimte zoals het toegankelijk maken van parkeergarages.

De kaartenbakken zitten nog vol. Wij willen inzetten op mensen vanuit de bijstand aan het werk te krijgen.

Investerings

Het CDA wil dat de stad vanaf het kleinste niveau wordt opgebouwd met oog voor de menselijke waardigheid. Daarom willen wij extra geld uittrekken voor het openen van de **stadsdeelloketten en burgerinitiatieven stimuleren**.

Meerjarensubsidie mogelijk maken voor maatschappelijke organisaties. Stoppen met eenjarig financieren van organisaties die al jarenlang bestaan.. Hierdoor wordt het mogelijk voor organisaties langere termijn plannen en visies te ontplooiën, dit geeft meer rust in de organisatie en scheelt veel bureaucratie.

Aan het vergroenen van de stad geven wij prioriteit. In de meest dichtbevolkte stad van het land is groen van onschatbare waarde. We zijn gelukkiger in een groene omgeving.

De buitenruimte is de plek waar we elkaar ontmoeten en waar onze kinderen veilig moeten kunnen buiten spelen. De aantrekkelijkheid daarvan wordt voor een groot deel bepaald door de kwaliteit, het beheer en onderhoud. Dit is een kerntaak van de gemeente. Daarom moeten we **fors investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte**.

Sport brengt mensen samen en overbrugt verschillen. Het speelt een belangrijke rol bij het overbrengen van waarden en vaardigheden die in het gewone leven onmisbaar zijn. De gemeente moet dit faciliteren onder meer door **zorgen voor voldoende accommodaties**. Dit vraagt om de nodige investeringen.

De pandbrigade en de handhavingsorganisatie willen wij uitbreiden om de leefbaarheid van de wijken te versterken. Mensenhandel en misstanden op de woningmarkt worden hard aangepakt.

We willen onze Haagse ondernemers stimuleren om te investeren in de stad. Dit vraagt om een sterke lokale economie en ook een gemeente die hier in durft te investeren om het zo aantrekkelijk mogelijk te maken.

De toekomst van onze kinderen begint op school. **Hier horen toekomstbestendige en kwalitatieve gebouwen bij.** Dit is een kerntaak van de gemeente. Het rijk voorziet hier onvoldoende in, daarom bepleiten wij voor middelen bij het Rijk.

Programma per stadsdeel

Den Haag kent acht stadsdelen, allemaal uniek met hun eigen kracht en specifieke uitdagingen. Het CDA Den Haag is trots op al die mensen en organisaties die deze stadsdelen steeds iets mooier maken.

Het CDA heeft in de afgelopen periode gesproken met ondernemers, stichtingen, sportclubs, bewonersorganisaties en betrokken Hagenaars en Hagenezen. Daaruit hebben wij per stadsdeel een aantal specifieke punten voor de komende vier jaar geformuleerd.

Stadsdeel Loosduinen

Loosduinen is het stadsdeel met veel groen, ruimte en historie. Met o.a. het erfgoedpark en oudste gebouw van Den Haag, de Abdijkerk. Toch is er tijdens lang te weinig aandacht voor dit stadsdeel geweest, met name voor de openbare ruimte. Daarnaast is Loosduinen het stadsdeel dat veel zorgbehoevende opvangt.

- De buitengewone inzet van de Commissie voor Loosduinen is meer dan een waardevolle spiegel voor het stadsbestuur. Het CDA wil dat deze Commissie haar oorspronkelijke autonomie terug krijgt.
- Het CDA wil dat de gemeente de viering van het 100-jarig bestaan van de Commissie Loosduinen steunt.
- Ook buiten het seizoen moet bus 23 doorrijden door Loosduinen tot Kijkduin of er moet een alternatief met kleine busjes worden gevonden
- Meer toezicht op industrieterreinen Zichtenburg, Kerketuinen en Dekkershoek
- Geen coffeeshop in Loosduinen en ook niet op bedrijventerreinen.
- In Loosduinen bevinden zich meer dan 60 GGZ-instellingen. Vaak wonen de cliënten daar (tijdelijk) op het terrein van de instelling en vaak ook wordt in de omgeving (in het stadsdeel Loosduinen) naar woonruimte gezocht indien een intramurale setting niet meer noodzakelijk is. We merken dat deze opgave moeilijker wordt wanneer de concentratie van bewoners met een GGZ-achtergrond en andere bewoners uit kwetsbare groepen te groot wordt. We moeten oppassen dat de balans goed blijft.

- Wij willen de mogelijkheden onderzoeken om buslijn 23 door te trekken, zodat er een aansluitingsmogelijkheid ontstaat met buslijn 24 Kijkduin – Mariahoeve.

Kom Loosduinen

- Het Loosduinse Hoofdplein zal worden opgeknapt. Bewoners en ondernemers worden hierbij betrokken. Er wordt gewerkt aan een lange termijn strategie waar het Loosduinse Hoofdplein ondergrondse parkeergelegenheid krijgt.
- Extra ontmoetingsplekken voor jongeren en ouderen. Wings is hierin een goed voorbeeld.

Kraayenstein

- De bestaande sporthal Loosduinen heeft van alle sporthallen de hoogste bezetting. Daarom wordt de sporthal uitgebreid naar een dubbele sporthal. Voor de turnhal wordt een nieuwe oplossing bedacht.
- We zijn trots dat Kraayenstein onder aanvoering van onze wethouder een stevige opknabbeurt hebben gekregen. Dit mag niet stoppen en moet leiden tot structurele kwaliteitsimpuls ook in het onderhoud.

Bohemen, Meer en Bos

- Het CDA maakt zich zorgen om hufterig gedrag door hangjongeren. Daarom moet voor deze jongeren een plek zijn in de wijk, bijvoorbeeld door een jeugdthunk bij een sportvereniging, en wordt hard opgetreden tegen criminaliteit en overlast
- De verkeersveiligheid rondom het Savornin Lohmanplein wordt aangepakt.

Nieuw Waldeck

- Er komt wat het CDA betreft geen coffeeshop in Nieuw Waldeck
- We zijn trots dat Nieuw Waldeck onder aanvoering van onze wethouder een stevige opknabbeurt heeft gekregen. Dit mag niet stoppen en moet leiden tot structurele kwaliteitsimpuls ook in het onderhoud.

Vroondaal

- De verkeersveiligheid staat onder druk en behoeft aandacht. Het CDA wil een actieplan hoe Vroondaal verkeersveilig te krijgen en te houden. Daarnaast baart ook het aantal woninginbraken zorgen.
- Er komen meer speelvoorzieningen in Vroondaal, met name voor de wat oudere kinderen.
- Het CDA wil betere bereikbaarheid van Vroondaal en Kijkduin met het OV
- Er wordt een pad gecreëerd langs Park Solleveld om zo vanuit Loosduinen door de duinen naar zee te kunnen
- Er komt een brugverbinding in park Madestein om zo de Zee tot Zweth route te kunnen realiseren.
- Er moet worden gezocht naar een goede balans van voorzieningen in Vroondaal zoals winkels, onderwijs en zorg.
- Bij de uitbreiding van Vroondaal moet de doorstroming op de Lozerlaan worden onderzocht, en moeten er maatregelen worden genomen om de doorstroming te verbeteren. Dit kan door de Lozerlaan te ondertunnelen. Extra voordeel is een betere bereikbaarheid en afnamen van het geluidsoverlast. Maak een mooie entree van Loosduinen op de Lozerlaan.

Kijkduin en Ockenburgh

- Op drukke zomerdagen moet er meer aandacht zijn voor handhaving van de openbare orde in Kijkduin. Toeristische drukte mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid van de bewoners.
- Park Ockenburgh heeft een belangrijk functie in Loosduinen. We willen het park in verbinding stellen met de duinen en het strand.
- Kijkduin moet het karakter behouden van een gemoedelijke familiebadplaats.

Stadsdeel Segbroek

Een stadsdeel met mooie authentieke vooroorlogse wijken. Waar het prettig wonen is. Maar ook een stadsdeel dat volop in ontwikkeling is. En waar de druk op de ruimte toeneemt.

Vogelwijk

- Creëer in samenspraak met omwonenden vergunningsparkeren om zo de veel busjes en auto's die rond rijden om betaald parkeren te vermijden aan pakken.
- Veiligheid in de buurt, maatregelen tegen de toename van auto en huisinbraken.

Bomen- en Bloemenbuurt

- In de Bomenbuurt hebben bewoners samen met de gemeente een visie ontwikkeld voor een toekomstbestendige bomenbuurt. Meer ruimte voor groen, langzaam verkeer, ontmoeten, bewegen en spelen staan centraal. In 2023 is een rioolvervanging gepland. Het CDA wil deze kans aangrijpen om werk met werk te maken en tijdens de rioolvervanging de toekomstvisie uit te voeren.
- Zet in op het behouden van winkels en buurtwinkels, bijvoorbeeld aan de Fahrenheitstraat.
- Pak hardrijden op de Laan van Meerdervoort aan.

Vruchtenbuurt

- Maak een plan voor het behouden van en aantrekkelijker maken van de winkels in de Vruchtenbuurt.
- Het herinrichten van de Mient moet leiden tot verkeersveiligheid en extra parkeerruimte.
- Vergroening door de aanleg van geveltuintjes. Stimuleer en maak budget beschikbaar voor bewonersinitiatieven op dit gebied.
- Voorkomen van en optreden tegen inbraken in woning of auto, maar ook het tegengaan van een onveilig gevoel door meer en betere verlichting.
- Pak hardrijden op de Laan van Meerdervoort aan, door middel van flitspalen.

Regentesse- en Valkenboskwartier

- Wijkpark de Verademing is een verrijking voor de buurt. Een goed voorbeeld hoe bewoners worden uitgedaagd om te gaan sporten. Het park wordt uitgebreid met sporttoestellen. Daarnaast wordt er een zelfreinigend openbaar toilet toegevoegd aan het park.
- Creëer meer plekken waar mensen hun deellauto of elektrische auto kwijt kunnen en laadpalen voor deze plekken. Het onttrekken van parkeerplekken hiervoor moet wel in goede afstemming met omwonenden gebeuren. Buurt wordt betrokken bij invulling vrijgekomen parkeerplek.
- Vermindering van het aantal coffeeshops. Dit kan door coffeeshops te verplaatsen uit overconcentratiegebieden als de Weimarstraat of door sluiting bij aanhoudende overlast. Op de nieuwe plek moet dan wel voldoende draagvlak zijn voor de vestiging van een coffeeshop. Harde handhaving op de AHOJG-criteria zijn van groot belang. Bij iedere overtreding van deze criteria zou er tot sluiting van de coffeeshop moeten worden overgegaan. Hierbij moet duidelijk worden gecommuniceerd met de coffeeshophouder en de wijk waarop gehandhaafd zal worden en hoe.
- De beeklaan was voorheen een mooie straat met veel goede ondernemingen, dat is helaas vergane glorie, het is zaak dat we met een kritische bril kijken naar de leegstaande panden in de Beeklaan en de functies die bij de panden horen. Vanwege het goede aanbod van winkels in de nabije omgeving, is het goed om een aantal leegstaande winkelpanden om te zetten in broodnodige woonruimte.
- Knap het Regentesseplein op. Maak er een mooie ontmoetingsplek van met ruimte voor de bestaande horeca.

Stadsdeel Scheveningen

Het CDA wil het unieke karakter van Scheveningen bewaken en zorgen dat dit stadsdeel zich door-ontwikkelt. Daarnaast ondersteunt het CDA initiatieven voor duurzame kennisontwikkeling en innovaties aan zee met voldoende ruimte voor een gezond leef- en woonklimaat. Tenslotte wordt het waardevolle

verbindende werk van Welzijn Scheveningen door het CDA blijvend ondersteund.

- Het CDA wil een verdergaande vorm van medebestuur in Scheveningen. Wat het CDA betreft past het nader uitwerken van deze vorm van medebestuur ook bij Scheveningen. De structuur om dit mogelijk te maken staat al in Loosduinen. Het CDA wil dat dit in overleg met bewonersverenigingen wordt uitgewerkt. Vervolgens zal worden bekeken in hoeverre deze vorm van medebestuur verder in Den Haag kan worden ingezet indien daar behoefte aan is.

Scheveningen

- Irritant, asociaal en crimineel gedrag moet worden aangepakt. Bewoners en ondernemers mogen niet de dupe zijn van, maar profiteren van het feit dat Scheveningen een populaire badplaats is.
- Met de jaarwisseling willen wij de vreugdevuren mogelijk blijven maken.
- Steun voor uitbreiding van de Atlantikwall.
- We willen de jaarrond exploitatie voor strandtenten mogelijk maken.
- Het Olympic festival op Scheveningen is het perfecte voorbeeld van sportevenementen in de stad en verdient dan ook om behouden en uitgebreid te worden.
- Steun voor ontwikkelingen op het duin bij het Noorderhavenhoofd.
- We zetten in op behoud van het karakter van de kust.
- Maak specifieke vakken voor het parkeren van deelscooters en voer een strikte handhaving uit op het foutparkeren van deze deelscooters.
- Realiseer het Beach Stadium en behoud de sporthal bij 'Klein Lindoduin'.

Staten- en Geuzenkwartier

- Staten- en Geuzenkwartier zijn prachtige wijken, maar ook wijken waar steeds meer expats komen wonen. We willen blijven werken aan wijken waar ontmoetingen plaatsvinden.

- Er vinden nu regelmatig straatraces plaats op Scheveningen. Met name de Statenlaan, het Havenkwartier, de Westduinweg en de Gevers Deynootweg hebben hier last van. Aanpakken, door middel van flitspalen, snelheidsremmende ingrepen, en handhaving door politie.
- De Fred is recent grootschalige opgeknapt. Dit moeten we goed blijven onderhouden en bewaken.
- Musea zouden hier kunnen worden uitgebreid of middels een extra attractie (er is reeds een bioscoop) aantrekkelijk worden.

Duindorp

- Met de jaarwisseling willen wij de vreugdevuren mogelijk blijven maken.
- Betrokkenheid bij het wijkcentrum Trefpunt wordt geïntensiveerd.
- Meer aandacht nodig voor klein ondernemerschap. Met name in het winkelcentrum.
- Voor de bereikbaarheid van Duindorp is het van belang om tramlijn 12 en buslijnen 23 + 28 te behouden. Het CDA Den Haag zal dit blijven bepleiten.
- Het CDA Den Haag zet zich in om maatschappelijke verbindingen tussen Duindorp en het Norfolkterrein te smeden en te versterken.
- Voor Duindorp blijven we zoeken naar mogelijkheden om de kwaliteit van de openbare ruimte en het welzijn van haar bewoners te verbeteren.

Duinoord, Zorghvliet, Belgisch Park

- Laat de wijk zijn unieke karakter behouden. Dit specifieke stadsgezicht met mooie panden laten we zoveel mogelijk ongemoeid. Verduurzaming van deze wijken dient gestimuleerd te worden.
- De Gevangenis is hier gelegen met als onderdeel het, museale 'Oranje Hotel', een herdenkingsplaats voor de WOII in samenhang met de Waalsdorpervlakte, wat mede gesteund door het CDA, in 2021 Rijksmonumentale status verwierf.

- Op een deel van het terrein (Van Rijksvastgoed/Justitie) kijkt het CDA hier naar mogelijk het opheffen van de functie van de gevangenis en daarmee de ontwikkelingen voor (deels grondgebonden) woningen.

Westbroekpark, Duttendel, van Stolkpark en Scheveningse bosjes

- Betaald parkeren wordt ingevoerd in Duttendel om het waterbed-effect van betaald parkeren in Scheveningen op te vangen;
- Laat de wijk zijn karakter behouden, het betreft hier een karakteristiek stadsgezicht met mooie panden, welke we zoveel mogelijk we ongemoeid laten. Verduurzaming van deze wijken dient gestimuleerd te worden.
- We koesteren het groen en de sportvoorzieningen die de wijken rijk zijn.

Stadsdeel Haagse Hout

Een gezinsvriendelijk stadsdeel waar het prettig wonen is naast het Haagse Bos. Maar ook een stadsdeel waar de druk op de ruimte ook steeds groter wordt. En onderhoud te wensen overlaat.

Benoordenhout

- De woningen die worden gebouwd op het huidige ANWB terrein moeten aansluiten bij het karakter van de buurt. De huidige plannen van Wassenaar leggen druk op Benoordenhout. Er is geen plaats voor hoogbouw in dit deel van Den Haag. Daarom willen wij regie op de plannen. En dus in goed overleg met Wassenaar een grenscorrectie.
- Omdat naast toegankelijkheid ook de beschikbaarheid en bereikbaarheid van zorg prioriteit is vindt het CDA dat op de locatie van het Bronovo ziekenhuis de zorgfunctie behouden moet blijven.
- CDA wil de bus terug in de dienstregeling of als alternatief de inzet van kleinere busjes.
- De verkeersveiligheid op de Benoordenhoutseweg moet verbeteren. We willen bredere fietspaden voor twee richtingen aanleggen en de verkeersstromen beperken door wegversmalling te onderzoeken. .

Bezuidenhout, Mariahoeve en Marlot

- Deze wijken zijn te lang vergeten in het onderhoud. De buitenruimte is grondig aan vernieuwing toe.
- Het CDA wil een kwalitatieve verbetering van de entree en overgang van Clingendael-Haagse Bos. Op het moment is dit een onveilige situatie. Daarom moet de oversteek worden verbeterd.
- We zijn trots op de referentienormen die onder leiding van onze wethouder zijn ingevoerd. Het betekent dat voorzieningen als groen, huisartsen, scholen etcetera gelijke tred houden met de behoeften en het bouwproces. Niet de algemene norm is leidend, maar wat een wijk op dit moment nodig heeft. In het Bezuidenhout betekent dit dat het voorzieningenniveau echt omhoog moet. We hebben het hier over voorzieningen die mee moeten bewegen met de levensfase van de bewoners. Dan gaat het dus om kinderopvang en speelgelegenheden, maar ook schoolplekken voor oudere jeugd. Ook moeten er genoeg voorzieningen zijn voor mensen in latere levensfasen.
- In Mariahoeve is een bredere aanpak van de ratten gewenst. Om dit te realiseren is een goede schone buitenruimte nodig. Overal waar nog geen ORAC's zijn, worden deze geplaatst.
- Het is hard nodig dat het winkelcentrum in Mariahoeve wordt opgeknapt.
- Het terugbrengen van een eigen cultuuranker in het Haagse Hout.

Stadsdeel Leidschenveen-Ypenburg

Den Haag is er trots op dat we nieuwe gebieden hebben waar gezinnen prettig kunnen wonen. Tegelijkertijd staat ook in dit stadsdeel de veiligheid en saamhorigheid onder druk. De wijken moeten aantrekkelijk blijven voor gezinnen.

- Het CDA wil betere bereikbaarheid met het openbaar vervoer. Er moeten meer OV-haltes komen zodat bewoners niet langer tot soms wel 20 minuten moeten lopen voor de tram.

- De veiligheid bij kruispunten moet verbeterd worden, in het bijzonder met oog voor de veiligheid van schoolgaande kinderen. Ook plaatsen we extra snelheidsdisplays om hardrijders bewust te maken van hun rijgedrag.
- Het CDA maakt zich zorgen om hufterig gedrag door hangjongeren. Daarom moet voor deze jongeren een plek zijn in de wijk, bijvoorbeeld door een jeugdhonk bij een sportvereniging, en wordt hard opgetreden tegen criminaliteit en overlast.
- Voor vertier moeten bewoners van dit gebied vaak afreizen naar het centrum van Den Haag. Het CDA is voorstaander van dat er kwalitatieve Horeca wordt toegevoegd aan de centra van de wijken Leidschenveen en Ypenburg.
- We verbeteren de verblijfskwaliteit van de winkelcentra en onderzoeken of leegstand tijdelijk kan worden opgevuld met pop-op stores.
- Bewoners worden betrokken bij de nieuwe inrichting van de onlangs verworven Landscheidingsdijk. Kansen om de dijk aantrekkelijk te maken voor de bewoners worden benut.
- Benut de daken van de bedrijven van het Forepark door er zonnepanelen te plaatsen ten behoeve van electriciteitslevering in Leidschenveen. Dit kan in een coöperatief model in samenwerking met de bewoners.
- Pak geluidshinder aan, middels geluidswallen met zonnepanelen erin die ook voor energie zorgen. Kijk ook naar andere wegen om geluidshinder aan te pakken.

Stadsdeel Laak

Het kleinste stadsdeel van Den Haag met grote uitdagingen. Laak is in de afgelopen jaren flink veranderd waardoor mensen hun wijk niet meer herkennen. We willen weer een leefbare wijk waar men elkaar weer ontmoet. Meeliftend op de kracht van Laakhavens en de Binckhorst willen we samen met bewoners in de wijk de leefbaarheid verbeteren door vergroening, spelen, veiligheid en ontmoeten toe te voegen aan de openbare ruimte.

- Ook de afvalproblematiek in Laak wordt veroorzaakt door een kleine groep mensen die geen binding hebben met de wijk. We zetten extra in op preventie en handhaving. Op deze manier zorgen we ervoor dat de overlast afneemt en zetten we in op een schoon Stadsdeel.
- De Haagse Pandbrigade verdient een stevige impuls. Dan kan zij nog steviger de overbewoning, overlast en verloedering aanpakken. Dit zal ook een positief effect hebben op de afvaloverlast in de wijk.
- De ontwikkelingen in de Binckhorst betekenen een verdubbeling van het aantal inwoners in Laak. Het CDA wil in de Binckhorst naast bedrijven en huizen ook groenvoorzieningen en sportgelegenheden integreren in de ontwikkeling van de wijk. De Binckhorst moet een eigen sportaccommodatie krijgen.
- Het CDA is tegen de komst van een erotisch centrum in de sporendriehoek. De vestiging van een prostitutiezone in de Sporendriehoek is slecht voor de leefbaarheid in de omliggende wijken en funest voor de gebiedsontwikkeling van de Binckhorst.
- Laak is een stadsdeel waar de leefbaarheid en veiligheid onder druk staat. Pak ondermijning aan. Controleer streng en sluit winkels die deze criminaliteit faciliteren.
- De Goeverneurlaan is de as van de wijk daarom wil het CDA samen met de ondernemers een opwaardering van de openbare ruimte daarin worden Lorentzplein, Jonckbloetplein en Goeverneurplein meegenomen.
- Een verbinding tussen de Binckhorst en de Molenwijk.
- We kijken met grote belangstelling naar experimenten met de lawaaiplitspaal. Bij een positief resultaat willen wij deze plaatsen bij de Calandstraat. Waar hard wordt opgetrokken en gereden, met veel lawaai voor de bewoners.

Stadsdeel Escamp

Het grootste stadsdeel van Den Haag. Met veel groen en ruimte. Dit moet zo blijven. Maar ook een stadsdeel met grote uitdagingen op het gebied van leefbaarheid.

Leyenburg, Rustenburg en Oostbroek

- Er is een groot tekort aan parkeerplaatsen in deze wijk. Er mogen geen parkeerplaatsen verdwijnen en ook hier willen we inzetten op ondergronds parkeren. We onderzoeken hoe we bedrijfsbussen kunnen weren uit de wijk.
- De Dierenselaan heeft veel last van criminaliteit, onder andere veel ramkraken in de afgelopen periode. Hier zetten we extra op in.
- De Theresiakerk blijft behouden. Het CDA steunt plannen die bijdragen aan de saamhorigheid in de wijk en de rol die de Theresiakerk hierin kan spelen.

Moerwijk, Morgenstond, Bouwlust en Vrederust

- Ook de afvalproblematiek in Moerwijk, Morgenstond, Bouwlust en Vrederust wordt veroorzaakt door een kleine groep mensen die geen binding heeft met de wijk. We zetten extra in op preventie en handhaving. Op deze manier zorgen we ervoor dat de overlast afneemt en zetten we in op schone wijken.
- De Haagse Pandbrigade verdient een stevige impuls. Dan kan zij nog steviger de overbewoning, overlast en verloedering aanpakken. Dit zal ook een positief effect hebben op de afvaloverlast in deze wijken.
- We zetten in op nieuwbouw met een betere mix aan type woningen. Koopwoningen en middelhuis woningen in grote mate toevoegen aan de wijk.
- Inzetten op verbetering van de kwaliteit van de corporatiewoningen in de wijk. Tegengaan van schimmel. Verduurzamen van woningen voor een lagere energierekening.
- We pakken het rattenprobleem maximaal aan.
- Creëer meer speelplekken en andere plekken voor recreatie.
- We brengen de politiecapaciteit op orde, in het bijzonder in de wijkteams.

Wateringse Veld

- De wegen Escamp in en uit moeten beter. Pak daarbij de Laan van Wateringse Veld in het bijzonder aan, bijvoorbeeld met behulp van rotondes op plekken waar dit de doorstroming zou bevorderen.
- Creëer meer speelvoorzieningen. Varieer daarbij naar speeltuinen voor verschillende leeftijden.
- Het winkelaanbod in Wateringse Veld is op het moment onvoldoende. Daarom willen wij investeren in een volwaardig en aantrekkelijk winkelcentrum.
- Op het moment heeft de wijk te veel last van hangjongeren. Zij hebben een alternatief nodig. Dit gaan wij ze bieden. Ouders blijven te allen tijde verantwoordelijk voor hun eigen kinderen.

Het Zuiderpark

- Het moet veiliger worden om 's avonds laat te gaan sporten of terug te komen van een rondje in het **Zuiderpark**.
- De trainingsaccommodatie van ADO Den Haag keert terug in het Zuiderpark, waar het hoort. Voor de jeugd, mannen en vrouwen.
- Er komt een openbaar toilet in het Zuiderpark.
- We willen een kwaliteitsverbetering van het openlucht theater in het Zuiderpark. Dit moet een podium worden dat voldoet aan de hoogste eisen die worden gesteld aan openluchtopptredens, zodat het aanbod uitgebreid kan worden en de hele stad kan genieten van dit prachtig openlucht theater.

Stadsdeel Centrum

Het stadsdeel met de grootste uiterste tussen de wijken. Waar de diversiteit van Den Haag goed tot zijn recht komt. Maar ook met gezamenlijke uitdagingen zoals parkeren en de beperkte mogelijkheden om te vergroenen.

Binnenstad, Stationsbuurt, Rivierenbuurt en Oude Centrum

- Het CDA wil een nieuw en veilig plan voor de inrichting van de Grote Marktstraat en voor de **zoek-het-maar-uit-oversteekplaats** pal voor het stadhuis.
- Het CDA wil stap voor stap de **oude grachten opengraven** en terugbrengen in de stad. Het moment dat er toch gegraven moet worden voor het vervangen van rioleringen of om welke reden dan ook wordt aangegrepen om op die locatie de oude gracht open te graven. Zo worden de oude grachten stap voor stap teruggebracht.
- Het CDA wil dat de gemeente, waar mogelijk samen met bijvoorbeeld winkeliersverenigingen, zorg draagt voor **voldoende openbare toiletvoorzieningen**.
- Gemeente moet zich ervoor inspannen dat er zo min mogelijk overlast is van de **verbouwing van het Binnenhof** voor omliggende bewoners en ondernemers.
- Sluiting van de **prostitutiezone** aan de Doubletstraat. In deze gebieden vervolgens de leefbaarheid sterk verhogen en nieuwe ontwikkelingen stimuleren.
- In het centrum laten we de parkeerdruk los als criterium voor het plaatsen van een ondergrondse container. Hiermee wordt het mogelijk om ook hier containers te plaatsen en het afvalprobleem tegen te gaan.

Zeeheldenkwartier

- Vermindering van het aantal coffeeshops. Dit kan door coffeeshops te verplaatsen uit overconcentratiegebieden als het Zeeheldenkwartier of door sluiting bij aanhoudende overlast. Op de nieuwe plek moet dan wel voldoende draagvlak zijn voor de vestiging van een coffeeshop. Harde handhaving op de AHOJG-criteria zijn van groot belang. Bij iedere overtreding van deze criteria zou er tot sluiting van de coffeeshop moeten worden overgegaan. Hierbij moet duidelijk worden gecommuniceerd met de coffeeshophouder en de wijk waarop gehandhaafd zal worden en hoe.
- De parkeerdruk in het Zeeheldenkwartier is hoog. In de wijk zou zeer serieus gekeken moeten worden naar het maken van een ondergrondse parkeergarage. En gaan we op basis van draagvlak op zoek naar alternatieven.

- Voor de Piet Heinstraat ligt er schetsontwerp voor een sterk verbeterde inrichting voor de straat. Het CDA wil dit samen met de bewoners en ondernemers oppakken.

Schildersbuurt

- De afvalproblematiek in de Schildersbuurt wordt veroorzaakt door een kleine groep mensen die geen binding heeft met de wijk. We zetten extra in op preventie en handhaving. Op deze manier zorgen we ervoor dat de overlast afneemt en zetten we in op een schone wijk.
- De Haagse Pandbrigade verdient een stevige impuls. Dan kan zij nog steviger de overbewoning, overlast en verloedering aanpakken. Dit zal een positief effect hebben op de afvaloverlast in de Schildersbuurt.
- De poller aan de Parallelweg gaat weer open. Hierdoor komt de doorstroming voor de automobilist weer op gang.
- De Vaillantlaan wordt aangepakt. De straat wordt vergroend en verkeersveiligheid wordt geïnvesteerd.
- Het plantsoen en de hondenuitlaatplek aan de Delftselaan is recent gedeeltelijk opgeknapt. Dit is een mooie impuls voor de straat, maar het is nog niet klaar. Daarnaast willen we de kans benutten om de openbare sportvoorziening hier uit te breiden. Dit soort kansen willen we in de Schildersbuurt beter benutten.

Transvaalkwartier en Groente- en Fruitmarkt

- Ook de afvalproblematiek in Transvaal en Groente- en Fruitmarkt wordt veroorzaakt door een kleine groep mensen die geen binding heeft met de wijk. We zetten extra in op preventie en handhaving. Op deze manier zorgen we ervoor dat de overlast afneemt en zetten we in op een schone wijk.
- De Haagse Pandbrigade verdient ook hier een stevige impuls. Dan kan zij nog steviger de overbewoning, overlast en verloedering aanpakken. Dit zal ook hier een positief effect hebben op de afvaloverlast in de wijk.
- Op dit moment zorgt het ophalen van arbeidsmigranten op het Kaapseplein voor overlast in Transvaal. Ook op andere plekken is dit een groot probleem. Er moeten betere ophaalplekken worden gevonden.

Maar bovenal is stevige handhaving van malafide uitzendbureaus noodzakelijk.

- Het CDA is er trots op dat het Kaapseplein een stevige opknopbeurt krijgt. Hierdoor wordt het plein weer van de wijk, kunnen kinderen weer buitenspelen en de bewoners elkaar weer ontmoeten.
- Transvaal moet groener. Dat willen we bereiken door extra stadsbomen en ander groen. Dit kan fors meer.

Archipelbuurt en Willemspark

- We treffen maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren. In de Bankastraat wordt bijvoorbeeld nog te vaak te hard gereden.
- We zetten in op toezicht en handhaving van containers die vaak op het trottoir staan waardoor er geen ruimte is voor rolstoelen, kinderwagens en rollators.
- We verbeteren het contact tussen het stadhuis en de buurt. Het stadhuis is nog vaak te ver weg voor bewoners. Met name als het gaat om praktische zaken rondom de leefbaarheid van de wijk. We experimenteren met een buurtaanspreekpunt.

Colofon

Programmacommissie: Marije van Schaik, Victor Carstens, Daniel Francke, Nadine van Son, Lucille Barbosa, Arjen Veerman, Pim Jansen, Fatma Aktas

Opmaak: Hielke Onnink

Foto's: Fer Troulik (voorblad), Alireze Parpaei (tram), Ivo van Beek (duinen), Noah Naf (Scheveningen)

Alle foto's zijn gebruikt onder voorbehoud dat ze vrij verkrijgbaar zijn via Unsplash bij vermelding van de maker.

CDA Den Haag (overige foto's)

Den Haag
8 januari 2021